

FOSS4G'S CLUSTER SP. Z O.O. z siedzibą w Łodzi, ul. Traktorowa 43 lok. 2, 91-117 Łódź
KRS 0000553941, NIP 947-198-51-70, REGON 361280385; tel. 508-655-541
adres do korespondencji: ul. Telefoniczna 46F, 92-016 Łódź

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI MIASTA TŁUSZCZA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

podstawa opracowania: *umowa Nr WU.272.18.2022 zawarta w dniu 14 września 2022 r. z Gminą Tłuszcz*

autor opracowania:

mgr **Aleksandra Kraszevska**

autorzy projektu planu:

mgr inż. arch. **Anna Woźnicka**

mgr inż. **Tomasz Mikołajczyk**

Łódź, październik 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
1.1. Przedmiot, cele i podstawa prawna opracowania.....	5
1.2. Metody pracy oraz wykorzystane na potrzeby opracowania materiały źródłowe.....	6
1.3. Zakres przestrzenny opracowania, położenie administracyjne	7
1.4. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	7
1.4.1. Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu	7
1.4.2. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami oraz ich ustalenia	8
1.4.3. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem planu	9
2.1. Zasoby środowiska przyrodniczego.....	10
2.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne, rzeźba terenu	10
2.1.2. Budowa geologiczna.....	11
2.1.3. Warunki glebowe	12
2.1.4. Warunki klimatyczne.....	13
2.1.5. Wody powierzchniowe.....	13
2.1.6. Wody podziemne	13
2.1.7. Świat roślinny i zwierzęcy.....	15
2.1.8. Powiązania przyrodnicze, korytarze ekologiczne	16
2.2. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych	17
2.3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	17
3. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU ...	18
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	18
5. PRZEZNACZENIE TERENÓW I ZASADY ICH ZAGOSPODAROWANIA WG USTALEŃ PROJEKTU PLANU.....	21
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	22
7. ANALIZA I OCENA USTALEŃ PROJEKTU PLANU.....	25
7.1. Przewidywane skutki (oddziaływania) dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia do zainwestowania i ich ocena	25
7.2. Przewidywane skutki (oddziaływania) realizacji ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska oraz zabytki, ludzi i dobra materialne i ich ocena.....	27

7.3.	Przewidywane skutki (oddziaływania) realizacji ustaleń planu na obszary Natura 2000 oraz inne obszary podlegające ochronie prawnej i ich ocena	31
7.4.	Kompleksowa ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu	32
8.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	33
9.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO USTALEŃ PROJEKTU PLANU, WOBEC CELÓW I GEOGRAFICZNEGO ZASIĘGU DOKUMENTU (PROJEKTU PLANU) ORAZ CELÓW I PRZEDMIOTU OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚCI TEGO OBSZARU	34
10.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	35
11.	INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	35
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	36

SPIS TABELI

TAB.1. CHARAKTERYSTYKA HYDROGEOLOGICZNA OBSZARU OPRACOWANIA (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE MAPY HYDROGEOLOGICZNEJ POLSKI 1:50 000 ARKUSZ TŁUSZCZ (489)).....	14
TAB.2. STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO - KLASYFIKACJA STREFY MAZOWIECKIEJ W 2021 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM. RAPORT WOJEWÓDZKI ZA ROK 2021, OPRAC. GIOŚ). .	19
TAB.3. STANU WÓD JCWP, W OBRĘBIE KTÓREJ POŁOŻONY JEST OBSZAR OPRACOWANIA W 2018 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK I ZBIORNIKÓW ZAPOROWYCH W LATACH 2014-2019 NA PODSTAWIE MONITORINGU – TABELA, OPRAC. GIOŚ).....	20
TAB.4. USTALENIA PROJEKTU PLANU W ZAKRESIE PRZEZNACZENIA TERENÓW ORAZ WSKAŹNIKÓW KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW (OPRACOWANIE WŁASNE).	22
TAB.5. SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU, KRAJOWYM, WSPÓLNOTOWYM I MIĘDZYNARODOWYM (OPRACOWANIE WŁASNE).	23
TAB.6. KOMPLEKSOWA OCENA PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW (ODDZIAŁYWAŃ) REALIZACJI USTALEŃ PLANU - WYBÓR (OPRACOWANIE WŁASNE).....	32
ZAŁĄCZNIK – oświadczenie autora Prognozy	

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot, cele i podstawa prawna opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Tłuszcz*, do sporządzenia którego Rada Miejska w Tłuszczu przystąpiła Uchwałą Nr XIXN.320.2022 z dnia 23 marca 2022 roku.

Podstawowym celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w przypadku realizacji ustaleń projektu planu, jak również propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych zawartych w projekcie planu oraz takich, które zminimalizują ewentualne skutki negatywne. Zagadnienia omówione w niniejszej prognozie służą także wykazaniu, w jaki sposób problemy środowiskowe oraz cele ochrony środowiska ustanowione w innych powiązanych dokumentach zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu. Przedstawia jedynie prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na środowisko i proponuje ewentualne rozwiązania alternatywne lub kompensacyjne.

Zakres przedmiotowy prognozy zgodny jest z zakresem określonym w:

- 1) ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.);
- 2) uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokonany przez:
 - a) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, pismem Nr WOOS-III.411.223.2022.JD z dnia 24 października 2022 r.;
 - b) Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wołominie, pismem Nr ZNS.902-1.23.2022 z dnia 8 czerwca 2022 r.

Podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowią:

- 1) Uchwała Nr XIXN.320.2022 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 23 marca 2022 roku w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Tłuszcz*;
- 2) ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688 ze zm.).

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy, oprócz ww., uwzględniono obowiązujące akty prawne z zakresu ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
- 2) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.);

- 4) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

1.2. Metody pracy oraz wykorzystane na potrzeby opracowania materiały źródłowe

Prace nad niniejszym opracowaniem obejmowały interdyscyplinarne analizy procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przy uwzględnieniu kontekstu „poza środowiskowego” obejmującego zwłaszcza: system prawny, postęp technologiczny, oczekiwania i potrzeby społeczności oraz władz lokalnych itp. Zasadniczo stosowaną metodą była metoda „desk research”, w ramach której analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Do określenia stanu środowiska, jego funkcjonowania i problemów przy istniejącym zainwestowaniu posłużyły przede wszystkim analizy przeprowadzone przez zespół projektowy w ramach inwentaryzacji urbanistycznej. Pomocne były również specjalistyczne opracowania z zakresu monitoringu poszczególnych komponentów środowiska udostępniane przez GIOŚ. Zebrane dane i wysnute na ich podstawie wnioski przedstawiono w prognozie w formie opisowej oraz graficznej.

Wykorzystane materiały (literaturę z zakresu funkcjonowania i ochrony środowiska, wyniki badań jakości poszczególnych elementów środowiska, dostępne opracowań planistyczne i specjalistyczne, w tym kartograficznych) obejmują:

- 1) *Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2021 r.* PIG i Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2022 r.;
- 2) *Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*, oprac. PIG, PIB, Warszawa 2017 r.;
- 3) *Karta informacyjna JCWPd nr 55 oraz 54*, PIG, PIB;
- 4) Kistowski M., *Ocena odporności środowiska na degradację oraz jego zdolności do regeneracji*;
- 5) Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN Warszawa 2009 r.;
- 6) *Mapa Hydrogeologiczna Polski 1:50000*; Arkusz Tłuszcz (489), oprac. Państwowy Instytut Geologiczny, 1998 r.;
- 7) *Mapa Geośrodowiskowa Polski 1:50000*; Arkusz Tłuszcz (489), oprac. Państwowy Instytut Geologiczny, 2010 r.;
- 8) *Mapa stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172*, oprac. GIOŚ;
- 9) *Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2018 w oparciu o wyniki pomiarów Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska*, oprac. GIOŚ, Warszawa, 2019 r.;
- 10) *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U. 2016, poz.1911;
- 11) *Prognoza oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz*, Tłuszcz 2021 r.
- 12) *Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2021*, oprac. GIOŚ, Warszawa 2022 r.;
- 13) *Stan środowiska w Województwie Mazowieckim, raport 2020*, oprac. GIOŚ, Warszawa, 2021 r.;
- 14) *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET PL*; Fundacja IUCN Poland 1998 r.;
- 15) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz*, Tłuszcz 2021 r.
- 16) J. Włostowski, *Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000*, Arkusz Tłuszcz (489), Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1998 r.

Wykorzystaniu na potrzeby prognozy podlegały również akty prawne regulujące kwestie poruszane w prognozie. **Prace nad przygotowaniem niniejszej Prognozy nie obejmowały badań środowiskowych, przyjmując, że będą one elementem oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć, jako ich etap przedrealizacyjny.**

1.3. Zakres przestrzenny opracowania, położenie administracyjne

Projekt planu obejmuje obszar położony w centralnej części miasta Tłuszcz, przyległy do obszaru kolejowego. Szczegółowy przebieg granic opracowania planu miejscowego określony został w załączniku graficznym do Uchwały Nr XIXN.320.2022 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 23 marca 2022 roku w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Tłuszcza*. Analizom środowiskowym poddano szerszy obszar obejmujący całe miasto Tłuszcz.

1.4. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

1.4.1. Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako akt prawa miejscowego, jest podstawowym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej gminy. Poddany analizie w niniejszym opracowaniu projekt planu został sporządzony zgodnie z wymaganiami i zakresem określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. *w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*. Spełniając powyższe wymogi, projekt planu, dla całego obszaru określa:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu;
- 7) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 8) szczegółowe warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy;
- 9) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 10) stawki procentowe, na podstawie, których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy¹.

¹ Projekt planu nie określa wymaganych przepisami: zasad krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej, granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych (obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych, terenów górniczych oraz krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa) z uwagi na niewystępowanie powyższych zagadnień w granicach obszaru planu.

1.4.2. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami oraz ich ustalenia

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jako dokument planistyczny szczebla gminnego, obejmuje swoim zakresem obszar całej gminy i porusza szerokie spektrum zagadnień składających się na rozwój przestrzenny. W oparciu o zdiagnozowane uwarunkowania studium określa kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej obszaru którego dotyczy. Ustalenia planu miejscowego są uszczegółowieniem zapisów studium i pozostają z nimi w zgodności, w związku z wymogiem art. 9 ust. 4 oraz art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Dla obszaru objętego planem, obowiązującym dokumentem jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tłuszcz* (uchwała Nr XVI.279.2021 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 14 grudnia 2021 r.) Projektu planu odzwierciedla kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej określone w ww. dokumencie.

Wg Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz obszaru objęty planem obejmuje:

U – tereny zabudowy usługowej nieuciążliwej, tj. (w tym przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko) o szeroko rozumianej funkcji w zakresie: handlu (z wyłączeniem handlu o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m²), ochrony zdrowia i opieki społecznej, edukacji (ośrodki publiczne i prywatne), kultury, turystyki i sportu, gastronomii, łączności, obsługi nieruchomości, pośrednictwa finansowego, administracji, drobnej wytwórczości, siedziby firm prowadzących działalność gospodarczą (biura), salony sprzedaży, obsługi technicznej i naprawy pojazdów mechanicznych, sprzedaży paliw do pojazdów, parkingi. **Zabudowa w poszczególnych terenach musi być kształtowana przy pomocy sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.**

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania nie naruszają ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz, zarówno w zakresie przeznaczenia terenów, komunikacji oraz podstawowych wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

Opracowanie ekofizjograficzne

Zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* zalecenia zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym są podstawą określania w projekcie planu warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. *Opracowanie ekofizjograficzne* wykonano na początku 2021 r. na potrzeby opracowania projektu *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz*. Opracowanie to pozostaje aktualne.

W zakresie przydatności do kształtowania różnych form zagospodarowania w *Opracowaniu ekofizjograficznym* stwierdzono m.in.:

Cyt.: „O przydatności do różnych form zagospodarowania decydują przede wszystkim uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej. Określając przydatność omawianego obszaru do różnych form zagospodarowania należy uwzględnić wiele aspektów. Planowane nowe formy zagospodarowania terenu winny uwzględniać zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zapewniać utrzymanie równowagi ekologicznej. Innym ważnym czynnikiem jest lokalizacja terenu, korelacje z najbliższym otoczeniem jak również wartości przyrodnicze. Zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju powinno się dążyć do rozwoju funkcji gospodarczych wpływających jednocześnie z potrzeb społeczeństwa jak i poszanowania przyrody.

Przynależność gminy Tłuszcz do „Zielonych Płuc Polski” i charakter środowiska predysponują omawiany obszar do lokalizacji funkcji przyjaznych środowisku. Organizacja przestrzeni powinna się

odbywać w taki sposób, by osiągnąć maksymalne ograniczenie ingerencji w środowisko na obszarach, gdzie skupione są funkcje przyrodnicze, ochronne i klimatyczne.

Terenami predysponowanymi do utrzymania i intensyfikacji funkcji mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej (z wyłączeniem przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) są tereny w obrębie miasta Tłuszcz i jego najbliższego sąsiedztwa oraz obszar węzła kolejowego, gdzie główne przekształcenia środowiska naturalnego zostały już dokonane. Skupienie zabudowy na tym terenie pozwala łatwiej wyposażyć ją w elementy infrastruktury, niezbędne dla zachowania ochrony środowiska.

(...)

Nowe inwestycje budowlane powinny być projektowane i realizowane w sposób równoważący potrzeby inwestorów oraz środowiska przyrodniczego. Każdy obiekt, w którym będą przebywać ludzie powinien być wyposażony w instalacje kanalizacyjną. Stosowanie indywidualnych ujęć wód może zmienić warunki wodne w najbliższym otoczeniu dlatego rozbudowa sieci wodociągowej jest kolejnym warunkiem realizacji inwestycji. W trakcie prac inwestycyjnych należy zwrócić uwagę na właściwy przebieg ich poszczególnych etapów oraz zagospodarowanie odpadów. Jako zieleń towarzyszącą zabudowie należy wykorzystywać istniejące zadrzewienia oraz ograniczać wprowadzanie gatunków obcych. Ścisłe określenie zasad zagospodarowania musi nastąpić w trakcie sporządzania miejscowego planu, ewentualne ich sprzeczności z uwarunkowaniami przyrodniczymi powinny zostać wykazane w prognozie oddziaływania projektu planu na środowisko”.

1.4.3. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem planu

Przyjętym dokumentem, który wymaga sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest m.in. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tłuszcz* (uchwała Nr XVI.279.2021 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 14 grudnia 2021 r.). W opracowanej w 2021 r. *Prognozie oddziaływania na środowisko* nie odniesiono się bezpośrednio do obszaru, którego dotyczy niniejsze opracowanie. W odniesieniu do całej gminy Tłuszcz stwierdzono m.in., cyt.:

„Koncepcja zawarta w „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz*” za nadrzędny przyjmuje rozwój społeczno-gospodarczy, koncentruje zwarte obszary nowej zabudowy w północno-zachodniej części gminy chroniąc tym samym istniejące walory przyrodniczo - krajobrazowe. Przyjęte kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ustalenia studium nie będą powodować znaczącego nasilenia się procesów zmniejszających różnorodność biologiczną. Funkcjonowanie środowiska na poziomie fizjocenoz w wyniku realizacji projektu studium nie będzie w znaczący sposób zmodyfikowane. Studium ustala ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, wprowadzanie nowych oraz utrzymanie istniejących łąk i pastwisk, zachowanie lasów jako elementów krajobrazu naturalnego.

Skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń (zanieczyszczenia powietrza, ścieki, odpady stałe, hałas) nie będzie zagrażać zdrowiu ludzi.

Studium przewiduje proekologiczny rozwój energetyki z odnawialnych źródeł energii. Proponowany jest rozwój energetyki w kierunku farm fotowoltaicznych, dopuszcza się lokalizację obiektów elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 100 kW na terenach PU, PT i TKS. Fotowoltaika jest jedną z najczystszych form wytwarzania energii elektrycznej. Przy jej wykorzystaniu nie powstają szkodliwe substancje i nie występują też żadne inne skutki uboczne, jak np. hałas czy radiacja. Taki sposób wytwarzania energii elektrycznej jest procesem zero emisyjnym korzystnym dla ludzi, środowiska przyrodniczego i klimatu. Korzystny wpływ na mieszkańców gminy będą miały ustalenia związane z kontynuacją budowy nowych elementów

sieci lokalnej służących zasilaniu obiektów powstających na obszarach nie uzbrojonych w urządzenia elektroenergetyczne. Innym ważnym kierunkiem rozwoju gminy, zwiększającym bezpieczeństwo na drogach, jest budowa, modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego.

Kierunki studium wprowadzające zabudowę na tereny pozostające dotychczas w użytkowaniu rolniczym nie pociągają za sobą istotnych zmian w świecie zwierząt.

Ustalenia studium doprowadzą do zmniejszenia powierzchni pokrytej szatą roślinną w wyniku przeznaczenia jej pod zabudowę. Cenne przyrodniczo tereny w postaci dolin rzek oraz zwarte kompleksy leśne zostaną zachowane. Ponadto na obszarach słabych gleb wskazane są obszary do dolesienia.

Studium zachowuje istniejącą sieć hydrograficzną wraz z jej obudową przyrodniczą. Ustalenia studium w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, odprowadzania wód opadowych stwarzają warunki do pełnego wyposażenia gminy w sieci techniczne, co przyczyni się do dalszej poprawy jakości wód podziemnych oraz zagwarantuje bezpieczeństwo ekologiczne.

Kierunki studium prowadzą do koncentracji i uporządkowania zainwestowania. Realizacja projektu studium przyczyni się nieznacznie do zmniejszenia arealu naturalnie ukształtowanych powierzchni. Jest to jednak nieunikniony proces związany z urbanizacją.

Ogólnie studium generuje te same oddziaływania na środowisko co istniejące zagospodarowanie, z tym jednak, że:

- zwiększy się ilość receptorów negatywnych oddziaływań w postaci nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej.
- zwiększy się ilość receptorów negatywnych oddziaływań w związku z planowaną obwodnicą,
- zmniejszy się zasięg pozytywnie neutralnych bądź negatywnych oddziaływań użytków rolnych ze względu na uszczuplenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.”

Natomiast w odniesieniu do przewidywanych oddziaływań na obszar Natura 2000 cyt.: „W odniesieniu do obszarów Natura 2000 można wykluczyć prawdopodobieństwo wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań. Studium chroni pozostałe formy ochrony przyrody.”²

2. Stan i funkcjonowanie środowiska

2.1. Zasoby środowiska przyrodniczego

2.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne, rzeźba terenu

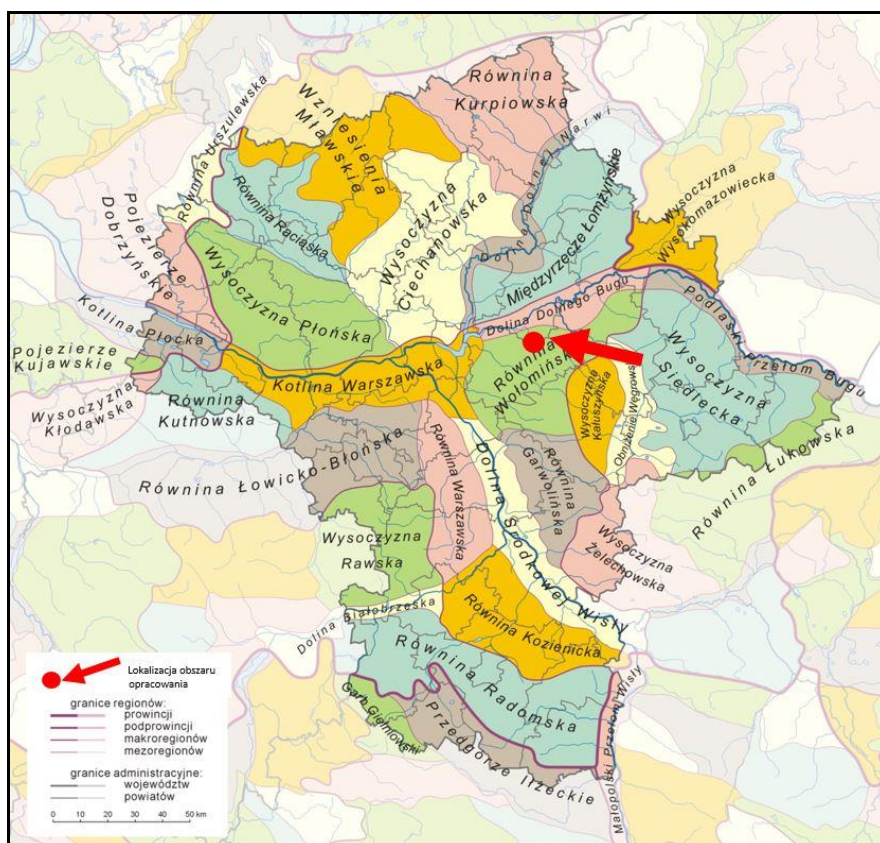
Miasto i gmina Tłuszcz położone są w obrębie:

- prowincji - Niż Środkowoeuropejski;
- podprowincji – Niziny Środkowopolskie;
- makroregionu – Nizina Środkowomazowiecka;
- mezoregionu – Równina Wołomińska.

Mezoregion o nazwie Równina Wołomińska³, geomorfologicznie stanowi zdenudowaną równinę, przecinaną serią dopływów Bugu i Narwi o nurcie równoległym do biegu środkowej Wisły: Struga, Czarna, Rządza, Osownica i Liwiec. Ukształtowanie powierzchni gminy jest dość monotonne z deniwelacjami rzędu 3 m. Wyraźniejsze różnice wysokości występują jedynie w zachodniej części gminy, na zboczu erozyjnym doliny rzeki Cienkiej, tj. poza obszarem

² Na podstawie: *Prognoza oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tłuszcz*, Tłuszcz 2021 r.;

³ Zgodnie z podziałem wg. Jerzego Kondrackiego.

Najstarszymi nawierconymi osadami, w najbliższej okolicy, są osady kredy (mezozoik) zaliczone do mastrychtu górnego. Osady te w miejscowości Głuchy (położonej w sąsiedniej gminie Zabrodzie) nawiercono na głębokości 257 m, natomiast w miejscowości Lipiny na 276,6 m. Przewiercona ich miąższość wynosiła od 15 m do 20,4 m. Bezpośrednio na nich stwierdzono występowanie osadów paleogenu (kenozoik) z epoki paleocenu o miąższości od 22,1 m do 37,2 m, na które składają się gezy, margle glaukonitowe i opoki. Młodsze osady, tj. eocenu reprezentowane są przez stanowią piaski kwarcytowo-glaukonitowe z wkładkami piaszczystymi, mułowców, iłowców i fosforytów i osiągają miąższość od ok. 36 do 46 m. Jeszcze młodsze utwory, tj. oligocenu tworzą piaski i mułki z glaukonitem i fosforytami oraz piaski i mułki ze szczątkami organicznymi, o miąższości od ok. 23 do 36,5 m.

Kolejny okres kenozoiku, neogen reprezentowany jest m.in. przez mioceneskie piaski kwarcowe i mułki ze szczątkami flory, wkładkami węgla brunatnego i lignitu, przewiercone między innymi w Szymanówku, Miąse i Tłuszczu. Mogą osiągać miąższości od ok. 24 do 41 m. Pliocen wykształcony jest w postaci iłów pstrych, mułów i piasków, które zazwyczaj są zaburzone

⁴ Na podstawie: *Opracowanie Ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz* (2019 r.)

glacitektonicznie i przemieszane w spąg z osadami miocenu, a nawet oligocenu, natomiast w stropie z osadami starszego czwartorzędu. Ich miąższość zmienia się od 15 m, w miejscowości Miąse, do ponad 70 m w północnej i wschodniej części gminy.

Miąższość utworów czwartorzędowych w rejonie Tłuszcza waha się od 50 do 80 m. Najstarszymi osadami plejstoceniowymi, nawierconymi na terenie gminy, są gliny zwałowe zlodowacenia południowopolskiego. Występują na głębokości od 25 m (Miąse) do 60 m (północna część gminy).

W przypowierzchniowej warstwie zalegają utwory z okresu zlodowacenia Warty, stanowiąc podłoże gruntowe. Składają się z dwóch poziomów glin zwałowych. Między nimi występują ropy, mułki zastoiskowe, piaski, żwiry i głązy wodnolodowcowe i lodowcowe zakumulowane w procesie deglacjacji. Miąższość tych osadów waha się od 0 m (w dolinie rzeki Cienkiej) do ponad 15 m (w rejonie miejscowości Jasienica i Kozłów). Utwory zlodowacenia Wisły tworzą na omawianym terenie warstwę o niewielkiej miąższości. Są to eluvia piaszczyste, tworzące maksymalnie dwumetrowe warstwy zalegające na glinach zwałowych, piaski deluwialne stożków napływowych o miąższości nie przekraczającej 4 m, piaszczyste pokrywy eoliczne i wydmy (miąższość od 1 do 4 m) oraz piaski rzeczne tarasów nadzalewowych (osiągające do 4 m miąższości).

Obniżenia terenu wypełniają najmłodsze organogeniczne osady holocenu: mady i namuły piaszczyste w dolinach rzecznych, oraz namuły pylaste i torfy w podmokłych obniżeniach bez stałego przepływu⁵.

Warunki geologiczno-inżynierskie

Jak wynika z *Opracowania Ekofizjograficznego*, miasto Tłuszcz rozwinęło się na terenach sklasyfikowanych do strefy utrudnionych warunków dla budownictwa, gdzie mogą panować utrudnione warunki dla infiltracji wód gruntowych. Wody gruntowe znajdują się tutaj na głębokości 1-2 m, a podłoże zbudowane jest z plastycznych i twardeplastycznych glin zwałowych⁶.

Złoża surowców mineralnych

Na terenach objętych opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych ani wód leczniczych.

2.1.3. Warunki glebowe

Gleby terenów miejskich, w tym Tłuszcza, są przekształcone na skutek działalności człowieka, mają antropogeniczny charakter. Dokonały się w nich zasadnicze zmiany właściwości morfologicznych, fizycznych i chemicznych, które zaburzają układy biologiczne w glebie i prowadzą do jej degradacji. Taka pokrywa glebowa cechuje się niską wilgotnością, wysokim poziomem zanieczyszczenia i bardzo małą zawartością związków potrzebnych do prawidłowej wegetacji roślin.

W obszarze objętym opracowaniem planu miejscowego pokrywa glebowa została usunięta w toku budowy i rozwoju miasta pod inwestycje budowlane.

⁵ Na podstawie: *Opracowanie Ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz* (2019 r.)

⁶ Na podstawie: *Opracowanie Ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz* (2019 r.) – rysunek.

2.1.4. Warunki klimatyczne

Opisywany rejon znajduje się we wschodniej, chłodniejszej (mazowieckiej) części dzielnicy środkowej, która obejmuje dorzecza środkowej Warty i środkowej Wisły (wg rejonizacji klimatyczno - rolniczej R. Gumińskiego). Jest to obszar o najmniejszych w Polsce opadach rocznych, wynoszących mniej niż 550 mm. Liczba dni mroźnych wynosi 30 do 50 w roku, a dni z przymrozkami od 100 - 110, czas trwania pokrywy śnieżnej od 38 - 60 dni w roku. Okres wegetacyjny trwa od 200 do 220 dni.

Liczbowa charakterystykę parametrów klimatu wg pomiarów na najbliższej zlokalizowanej stacji klimatycznej Wyszaków (oddalonej o około 20 km) za okres 1955-64 zestawiono poniżej:

- średnia roczna temperatura powietrza - 7,2°C
- średnia temperatura miesiąca najcieplejszego (lipiec) - 18,5°C
- średnia temperatura miesiąca najchłodniejszego (luty) - 4,0°C
- średnia wilgotność powietrza - 81,5%
- średnie zachmurzenie - 59,6 %
- średnia suma opadu rocznego - 541 mm
- średnia długość okresu bezprzymrozkowego - 168 dni
- średnia liczba dni gorących, z temp. > 25° - 36 dni
- średnia liczba dni mroźnych, z temp. min. poniżej -10°C - 28 dni
- liczba dni z opadem >0,1 mm - 42,6 dni⁷.

2.1.5. Wody powierzchniowe

Miasto Tłuszcz, w tym wszystkie obszary objęte planem miejscowym w całości znajdują się w zlewni rzeki Cienkiej, będącej dopływem Rządzy, która z kolei uchodzi do Zalewu Żegrzyńskiego. Rzeka Cienka położona jest w regionie wodnym Środkowej Wisły, administrowanym przez RZGW w Warszawie. Jest rzeką częściowo uregulowaną, jednak na wielu odcinkach swobodnie meandruje. Jej tereny źródłkowe znajdują się w rejonie siedleckim. Cienka przepływa przez południową część miasta, ze wschodu w kierunku zachodnim.

Obszar objęty planem miejscowym pozbawione są sieci hydrograficznej, znajduje się w odległości około 0,6km na północ od koryta rzeki Cienkiej.

Rzeka Cienka nie stanowi zagrożenia powodziowego, nie wyznaczono dla niej obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

2.1.6. Wody podziemne

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP:

- nr 215 pod nazwą „Subniecka warszawska”;
- nr 2151 pod nazwą „Subniecka warszawska – część centralna”.

Oba zbiorniki pozostają nieudokomunikowane. Dotychczas ustalono, że warstwy wodonośne występują tu w utworach paleogenu i neogenu, a zbiorniki są typu porowego.⁸

⁷ Na podstawie: *Opracowanie Ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz* (2019 r.)

⁸ Na podstawie: *Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*, oprac. PIG, PIB, Warszawa 2017 r.

Tab.1. Charakterystyka hydrogeologiczna obszaru opracowania (opracowanie własne na podstawie *Mapy hydrogeologicznej Polski 1:50 000* Arkusz Tłuszcz (489)).

Cechy wód podziemnych w jednostkach hydrogeologicznych	Jednostki hydrogeologiczne
	7 bQ / Tr II
Główny, użytkowy poziom wodonośny:	Czwartorzędowy (Q)
Hydroizohipsa głównego, użytkowego poziomu wodonośnego:	95-100 m n.p.m.
Wydajność potencjalna studni wierconej:	30-50 m ³ /h
Zasoby dyspozycyjne, jednostkowe:	100-200 m ³ /km ² /h
Stopień izolacji:	Izolacja słaba
Jakość wód głównego poziomu wodonośnego:	Jakość wody średnia, wymaga prostego uzdatniania
Stopień podatności (czas dotarcia zanieczyszczeń do pierwszego poziomu wodonośnego) ⁹ :	Wysoki (5-25 lat)

Według bardziej szczegółowego podziału na jednostki hydrogeologiczne, dokonanego w oparciu o warunki występowania, parametry hydrogeologiczne i moduł zasobów dyspozycyjnych, określonego na *Mapie hydrogeologicznej Polski 1:50 000* Arkusz Tłuszcz (489) (oprac. PIG, 1998 r.) obszar opracowania znajduje się w jednostce hydrogeologicznej nr 7 bQ/Tr II.

Dla potrzeb gospodarowania wodami podziemnymi i ich ochrony operuje się tzw. jednolitymi częściami wód podziemnych (JCWPd)¹⁰ i w ich obrębie prowadzi się działania w zakresie ochrony i poprawy stanu wód podziemnych oraz ekosystemów bezpośrednio od nich zależnych, a także w zakresie zapewnienia zaopatrzenia ludności w dobrą wodę. Operowanie jednolitymi częściami wód podziemnych (JCWPd) jako jednostkowymi obszarami gospodarowania wodami podziemnymi związane jest z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Na tle tego podziału, obszar opracowania znalazł się na pograniczu JCWPd nr 54 i 55. Struktura JCWPd 55 jest złożona z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. W utworach czwartorzędu (poziomy wodonośne od Q1 do Q3) wody krążą w systemie zamkniętym w obrębie zlewni (lokalny system krążenia). W utworach paleogenu i neogenu (poziom wodonośny Pg-Ng) wody dopływają lateralnie spoza obszaru JCWPd.

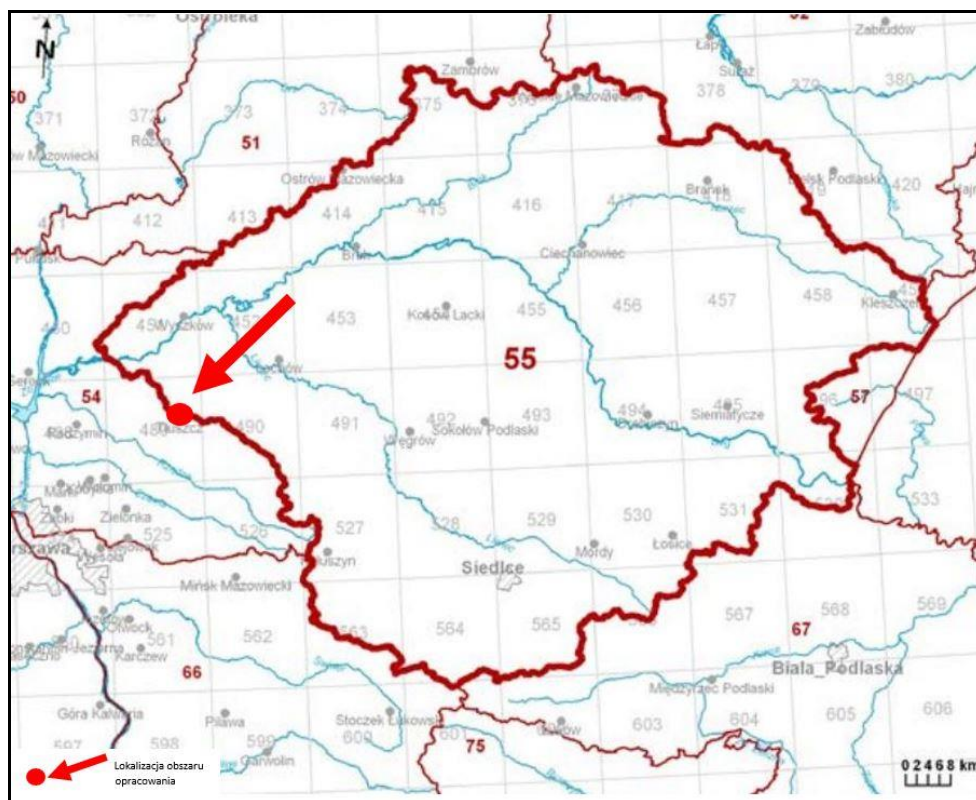
Przepływ wód podziemnych w obrębie JCWPd 54 odbywa się ku dolinom Wisły, Narwi i Bugu, stanowiącym główną strefę drenażu. Omawiany obszar drenowany jest przez cieki i zbiorniki powierzchniowe. Wyjątek stanowi strefa południowego brzegu Zalewu Zegrzyńskiego, od ujściowego odcinka Rządzy na wschodzie po zaporę w Dębem na zachodzie, gdzie ma miejsce infiltracja brzegowa spowodowana spiętrzeniem wód w zbiorniku (Paczyński, Sadurski, red., 2007). Wody podziemne JCWPd 54 zasilane są głównie w strefach wysocznyn poprzez infiltrację opadów atmosferycznych.

Stan ilościowy i jakościowy wód w obrębie obu JCWPd nr 54 i 55 oceniony został w 2012 r. jako dobry, natomiast ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych jako niezagrażona¹¹.

⁹ Na podstawie: *Pierwszy poziom wodonośny – występowanie i dynamika, opracowanie autorskie*, 1:50 000 Arkusz Tłuszcz (489), (PIG i MŚ, 2006).

¹⁰ Wydzielenie jcwpd i przeprowadzenie wstępnej oceny ich stanu przeprowadzone zostało w 2005 r. i zweryfikowane w 2008 r. Na skutek weryfikacji, w okresie planistycznym na lata 2016-2021 obowiązuje podział na 172 jcwpd i 3 subczęści. W związku z aktualizacją *Planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy*, w trzecim cyklu planistycznym (na lata 2022-2027) ustalono podział na 174 jcwpd (oparty na podziale obowiązującym w latach 2016-2021).

¹¹ Na podstawie *Karty informacyjnej JCWPd nr 55*, PIG, PIB.

Rys.2. Położenie obszaru opracowania na tle zasięgu jednolitych części wód podziemnych (opracowanie własne na podstawie Karty informacyjnej jcwpd nr 55).

2.1.7. Świat roślinny i zwierzęcy

Świat roślinny

Otoczenie miasta Tłuszcz stanowią m.in. zbiorowiska leśne występujące tu w postaci stosunkowo niewielkich kompleksów wśród pól uprawnych. Czasem łączą się z kępami drzew śródpolnych lub z zadrzewieniami otaczającymi zabudowania, gdzie można zaobserwować większy udział roślinności synantropijnej. Lasy rosnące w południowej i wschodniej części gminy stanowią fragment wieloprzestrzennego kompleksu leśnego, pasma ciągnącego się od Rządzy po Bug (dawna Puszcza Sulejowska i Jadowska), łącząc się z Puszcza Kamieniecką na północy i dalej z Puszcza Białą. Drugim naturalnym ciągiem ekologicznym oraz nośnikiem bioróżnorodności jest dolina rzeki Cienkiej. Są to tereny o naturalnej roślinności i dużej wartości przyrodniczej, będące siedliskami ptactwa i zwierzyny. Ponad to, ważnym typem siedliska na terenie gminy są łągi olchowo-jesionowe lub wierzbowe występujące w obniżeniach terenu lub w sąsiedztwie cieków wodnych. Można zaobserwować również kępy olch, brzoź, topól i rzędy kruchych wierzb¹².

Inaczej kształtuje się szata roślinna w samym Tłuszczu i omawianym obszarze opracowania planu miejscowego. Jest ona bowiem znacznie przekształcona. Poziom presji wywieranej przez intensywną działalność człowieka (w tym urbanizację) doprowadził do degradacji naturalnych siedlisk i daleko posuniętego zubożenia składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych. W obrębie obszaru opracowania powierzchnie aktywne biologicznie ograniczają się tutaj do synantropijnych zbiorowisk o niskiej wartości przyrodniczej, tj. roślinności trawiastej, niskich samosiejek albo sztucznych nasadzeń

¹² Na podstawie: *Opracowanie Ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz* (2019 r.)

na działkach zainwestowanych. Nie stwierdzono tutaj obecności gatunków i siedlisk objętych ochroną prawną.

Świat zwierzęcy

Różnorodność gatunkowa zwierząt związana jest z występującymi na terenie gminy terenami leśnymi, polami uprawnymi oraz terenami łąk i pastwisk w dolinach cieków wodnych. Obszarami skupiającymi największą liczbę zwierząt są większe kompleksy leśne we wschodniej i południowej części gminy. Występują tam liczne gatunki ptaków, drobnych ssaków, tj. wiewiórka, czy jeż oraz nieco większych ssaków np. lisów. Spotkać można również ssaki większe, jak jelenie europejskie, sarny i dziki. Największym, lokalnym rezerwuarem fauny w skali miasta pozostaje dolina rzeki Cienkiej, stanowiąca korytarz ekologiczny. Przepływająca w odległości ok. 0,6 km granicy obszaru planu stanowią doskonałe warunki dla bytowania większej liczby gatunków, w tym bezkręgowców (np. ślimaki), pajęczaków, płazów i owadów. Co ciekawe, we wschodnim biegu Cienkiej, tj. powyżej miasta (poza obszarem planu miejscowego) obecne są siedliska bobrów, a w ramach całej gminy Tłuszcz stwierdzono 19 siedlisk bociana białego¹³.

Samo miasto Tłuszcz i omawiane obszary opracowania planu miejscowego, są pod względem faunistycznym dość ubogie. Zurbanizowane środowisko i deficyt zieleni nie stanowią atrakcyjnych warunków dla bytowania zwierząt. Można przypuszczać, że występują tu powszechne gatunki drobnych ssaków przystosowanych do życia w warunkach miejskich, tj.: szczura wędrownego, myszy domowej, kuny domowej, kreta europejskiego, nornicy, a także synantropijne gatunki ptaków, jak gołąb miejski, gawron, wróbel zwyczajny, wrona, sierpówka, kawka zwyczajna, sikora bogatka.

2.1.8. Powiązania przyrodnicze, korytarze ekologiczne

Sieć powiązań ekologicznych stanowi zespół spójnych przestrzennie obszarów o wartościowych zasobach i wysokich walorach przyrodniczych, możliwie mało przekształconych, posiadających naturalny charakter, dzięki czemu w ich obrębie zachowana jest ciągłość procesów przyrodniczych warunkująca prawidłowe funkcjonowanie środowiska. System ten tworzą głównie tereny dolin, stanowiące korytarze, za pomocą których powiązane są ze sobą strefy węzłowe – płaty ekologiczne, tj. większe skupiska zbiorowisk leśnych, łąk, terenów podmokłych. Celem wyznaczenia sieci korytarzy ekologicznych jest przeciwdziałanie izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, a tym samym umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności. Tylko spójny system może bowiem umożliwić przemieszczanie się fauny i flory i spełnić zadania zawarte stawiane zrównoważonemu rozwojowi. **Obszar objęty opracowaniem planu miejscowego znajdują się poza krajową siecią korytarzy ekologicznych ECONET, podobnie jak całe miasto Tłuszcz.**¹⁴ **Najbliższe korytarze stanowią:**

- Dolina Dolnego Bugu (kod GKPnC-4) rozciągający się równoleżnikowo około 5-7 km na północ od granic miasta Tłuszcz,
- Dolina Dolnego Bugu-Dolina Dolnego Wieprza (kod GKPnC-7) rozciągający się południkowo około 2,5 km na wschód od granic miasta Tłuszcz¹⁵.

Funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym i lokalnym pełni rzeka Cienka wraz z sąsiednimi terenami łąkowymi. Powiązania przyrodnicze odbywają się w obszarze gminy również poprzez tereny leśne oraz otwarte, a w mieście – poprzez zespoły roślinności urządzonej i nieurządzonej.

¹³ Na podstawie: *Opracowanie Ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tłuszcz* (2019 r.)

¹⁴ Na podstawie: <https://mapa.korytarze.pl/>

¹⁵ *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET PL*

Obszar planu znajduje się poza ww. korytarzami ekologicznymi. Nie jest też powiązany z większymi terenami aktywnymi przyrodniczo.

2.2. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych

Atrakcyjność krajobrazową gminy Tłuszcz, jak podano w Studium, stanowi półnaturalny krajobraz rolniczy z cyt.: „mozaiką pól uprawnych, kęp leśnych, dolin i łąk, rozproszonej zabudowy wiejskiej”. **Krajobraz samego miasta Tłuszcz, w tym obszar opracowania planu miejscowego nie wykazuje szczególnych wartości widokowych.** Cechuje się typową i chaotyczną „małomiasteczkową” zabudową. Brak tu naturalnych form morfologicznych, które mogłyby stanowić o urozmaiceniu lokalnego krajobrazu i podnosić walory widokowe.

Całe miasto i gmina Tłuszcz położone są poza prawnymi, obszarowymi formami ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. **Bezpośrednio w obszarach objętych opracowaniem planu, ani w ich bliskim sąsiedztwie, biorąc pod uwagę dotychczasowe opracowania i inwentaryzacje nie stwierdzono występowania gatunków podlegających ochronie, ani siedlisk i gatunków (roślin i zwierząt), które są oceniane jako szczególnie cenne**, przez co stały się „przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000” (wykazanych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000).

W samym mieście znajdują się tylko trzy zabytki rejestrowe. **Dwa z nich - cmentarz wojenny z 1920 r. (A-527, 18.01.1986) oraz wieża ciśnień przy ul. Warszawskiej wraz z otoczeniem (Decyzja Nr 112/2022 Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) położone są w granicach obszaru opracowania planu miejscowego**, trzeci obiekt, to spichlerz z XIX w., znajdujący się poza obszarem opracowania planu.

Spośród 10 obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, w granicach obszaru opracowania planu miejscowego nie znalazł się żaden obiekt.

2.3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Przez negatywne znaczące oddziaływania na środowisko rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego. Zmiana ta powodowana jest bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska.

Biorąc pod uwagę ogólny charakter ustaleń projektu planu, a także uwzględniając analizy i ocenę oddziaływania projektu planu na środowisko dokonane w dalszej części *Prognozy*, **nie określa się dodatkowego obszaru objętego znaczącym oddziaływaniem**. Nie przewiduje się, aby sposób użytkowania i zagospodarowania terenów przewidziany w ustaleniach projektu planu wpłynął znacząco na ogólny stan środowiska. Oddziaływania, jakie ewentualnie pojawią się w środowisku na skutek realizacji postanowień analizowanego dokumentu, dotyczyć będą całego obszaru objętego jego ustaleniami, a także jego najbliższego sąsiedztwa (których stan środowiska opisano w rozdz. 2 *Prognozy*). Ewentualne znaczące oddziaływanie swym zasięgiem nie będzie wykraczać poza obszar opisany w niniejszej *Prognozie*. Stąd uznać należy, że stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem jest zbliżony ze stanem przedstawionym w rozdz. 2 *Prognozy*.

3. Prognoza zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu

Ustalenia jakie wprowadza projekt planu w stosunku do stanu obecnego polegają przede wszystkim na:

- 1) wyznaczeniu, na miejskich terenach częściowo lub w całości zagospodarowanych terenów usług – 1-5U;
- 2) wyznaczeniu na miejskich terenach częściowo lub w całości zagospodarowanych terenów zieleni urządzonej – 1-2ZP
- 3) wyznaczeniu terenu istniejącego dworca kolejowego Tłuszcz wraz z najbliższym otoczeniem jako terenu usług i komunikacji kolejowej (U-KKK) oraz terenów obsługi komunikacyjnej (1-2KO);
- 4) wyznaczeniu istniejącego terenu zabytkowej wieży ciśnień jako terenu usług i zieleni urządzonej – 1U-ZP;
- 5) wyznaczeniu terenu istniejącego, nieczynnego już cmentarza wojennego – 1CZ;
- 6) wyznaczeniu terenów istniejących dróg jako terenów komunikacji – 1-2KDZ, 1KDD.

Projekt planu raczej sankcjonuje istniejący stan zagospodarowania aniżeli wprowadza zmiany w istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obszaru pomiędzy ul. Warszawską, a terenem kolei.

Przedmiotowy obszar jako jedyny w mieście Tłuszcz nie jest objęty planem miejscowym, rozwój zainwestowania obszaru objętego planem realizowany jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o ile ich wydanie zgodne jest z przepisami odrębnymi. W przypadku odstąpienia od sporządzenia podlegającego ocenie dokumentu, realizacja zagospodarowania odbywać się będzie na zasadach dotychczasowych. Przewidywane zmiany, jakie mogą nastąpić w przeznaczeniu terenów w stosunku do stanu istniejącego będą polegały głównie na realizacji nowej zabudowy na terenach obecnie niezagospodarowanych i intensyfikacji zagospodarowania w terenach z istniejącą zabudową. **W przypadku brak realizacji ustaleń projektu planu, stan środowiska przyrodniczego na omawianym, zainwestowanym już obszarze nie ulegnie znaczącym przekształceniom. Przy braku nowych inwestycji budowlanych należy się spodziewać sukcesji naturalnej zbiorowisk synantropijnych towarzyszących terenem kolejowym na dalsze działości.**

4. Istniejące problemy i zagrożenia środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie

Zagrożenia naturalne

W toku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono żadnych problemów i zagrożeń środowiska o charakterze naturalnym, tj. wynikających z cech środowiska przyrodniczego. Przedmiotowy obszar wolny jest od zagrożeń związanych z ruchami masowymi ziemi (osuwiskami), powodzią.

Zagrożenia antropogeniczne

Z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu, zasadniczymi problemami o charakterze antropogenicznym w zakresie środowiska w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu mogą być:

- 1) zanieczyszczenie powietrza,
- 2) zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- 3) zanieczyszczenie wód podziemnych,
- 4) niebezpieczeństwo wystąpienia poważnej awarii.

Stan powietrza atmosferycznego w obszarze opracowania jest wynikiem emisji z lokalnych kotłowni domowych oraz środków transportu bezpośrednio z obszaru planu, a także emisji z terenów sąsiednich. Zagrożeniem dla stanu powietrza jest tzw. emisja powierzchniowa (tzn. suma emisji z palenisk domowych, oczyszczania ścieków w otwartych urządzeniach oczyszczających oraz składowania surowców, produktów i odpadów), tzw. emisja liniowa (tzn. emisja związana z ruchem pojazdów) oraz w najmniejszym stopniu emisja punktowa (tzn. emisja ze spalania paliw do celów energetycznych i z procesów technologicznych). Czynniki, które mogą potęgować istniejące zagrożenie w tym zakresie są występujące niekiedy niekorzystne warunki pogodowe.

W rejonie Tłuszcza brak jest stacji pomiarowych, które dostarczałyby informacji o stanie powietrza atmosferycznego (najbliższe zlokalizowane są w aglomeracji warszawskiej). Ocena jakości powietrza odbywa się dla całego województwa mazowieckiego, w tym również dla rejonu Tłuszcza na podstawie pomiarów manualnych, automatycznych oraz modelowania. Dokonywana jest corocznie przez GIOŚ wg zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska*. W ocenie rocznej każda ze stref (będąca jednostką odniesienia) zostaje przyporządkowana wg określonych kryteriów, uzależnionych m.in. od rodzaju oznaczanej substancji do jednej z klas: A, B, C, D1, D2. Wyniki klasyfikacji za rok 2021 przedstawiono w poniższej tabeli. Przy czym, jak podano w przytoczonym opracowaniu cyt.: „Zaliczenie strefy do gorszej klasy (klasa C) nie oznacza, że jakość powietrza na terenie całej strefy nie spełnia określonych kryteriów. Przypisanie strefie klasy C nie oznacza także konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (z reguły o ograniczonym zasięgu) i dla określonych zanieczyszczeń.”

Podobnie jak w latach poprzednich, głównym problemem są wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ oraz stężenia zawartego w nich benzo(a)pirenu. W minionym roku 2021 w strefie mazowieckiej odnotowano ponadto przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku siarki, co było pierwszym notowanym przekroczeniem dla tego zanieczyszczenia w województwie mazowieckim. Konsekwencją wystąpienia przekroczenia jest konieczność przygotowania przez Zarząd Województwa Mazowieckiego programu ochrony powietrza w odniesieniu do tego zanieczyszczenia.

Tab.2. Stan powietrza atmosferycznego - klasyfikacja strefy mazowieckiej w 2021 r. (opracowanie własne na podstawie *Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2021*, oprac. GIOŚ).

Kryteria ustanowione pod kątem ochrony zdrowia		Kryteria ustanowione pod kątem ochrony roślin	
Ocena	Substancja	Ocena	Substancja
A „nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego”	NO ₂ CO C ₆ H ₆ Pb As Ni Cd O ₂ (poziom docelowy)	A „nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego”	SO ₂ NO ₂ O ₂ (cel długoterminowy)
C „powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego”	SO ₂ PM ₁₀ PM _{2,5} Ba(a)P		
D2 „powyżej poziomu celu długoterminowego”	O ₂ (cel długoterminowy)		

Informacji na temat **jakości wód powierzchniowych** dostarczają badania prowadzone przez WIOŚ w Warszawie w ramach państwowego monitoringu środowiska. Obszar opracowania położony jest w obrębie JCWP o nazwie „Cienka” i kodzie PLRW2000172671689.

Jak wynika z wyników monitoringu WIOŚ, wody powierzchniowe JCWP, w granicach której położone są obszary opracowania charakteryzują się złym stanem. Ocena stanu JCWP jest wypadkową stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, a określa go gorszy ze stanów przy czym rzeka Cienka podlegała ostatniej ocenie w 2018 r., kiedy określono jej potencjał ekologiczny. Jak podano w publikacji *Stan środowiska w Województwie Mazowieckim, raport 2020*¹⁶ przyczyn złego stanu wód powierzchniowych upatruje się w eutrofizacji, głównie ze źródeł komunalnych (niski % ludności obsługiwanej przez komunalne oczyszczalnie ścieków w województwie). Ponadto, problemem są nadal podwyższone wartości związków biogenych na terenach zaliczanych do obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Tab.3. Stanu wód JCWP, w obrębie której położony jest obszar opracowania w 2018 r. (opracowanie własne na podstawie *Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela*, oprac. GIOŚ).

Oceniana JCW	Cienka PLRW2000172671689
Reprezentatywny punkt pomiarowo-kontrolny	Cienka - Klembów (ujście do Rządzy) PL01S0701_1258
Klasa elementów biologicznych	3
Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1.-3.5.)	2
Stan/potencjał ekologiczny	UMIARKOWANY (klasa 3)
Stan chemiczny	BRAK OCENY
Stan	ZŁY

Również w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, (oprac. 2016 r.) dla przedmiotowego JCWP stwierdzono zły stan wód oraz zagrożenie w zakresie osiągnięcia celów środowiskowych. Ze względu jednak brak możliwości technicznych przedłużono termin *osiągnięcia celu środowiskowego na 2021 r.*, jako uzasadnienie podając cyt.: „Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych”¹⁷.

Na **stan jakościowy wód podziemnych** wpływ mają czynniki naturalne, określające podatność wód na przedostawanie się do nich zanieczyszczeń oraz czynniki antropogeniczne związane z uprzemysłowieniem i poziomem rozwoju gospodarki komunalnej. W ramach prac nad *Mapą Geośrodowiskową Polski*, w przeważającej części miasta Tłuszcz wyznaczono stopień zagrożenia średni. W obszarze projektu planu stwierdzony został wysoki stopień zagrożenia. Jak podano w objaśnieniach do ww. mapy, cyt.: *Stopień zagrożenia wód podziemnych wyznaczono w pięciostopniowej skali (bardzo wysoki, wysoki, średni, niski, bardzo niski) i jest on funkcją nie tylko wartości parametrów filtracyjnych warstwy izolacyjnej (odporności poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia), ale także czynników zewnętrznych, takich jak istnienie na powierzchni*

¹⁶ *Stan środowiska w Województwie Mazowieckim, raport 2020*, oprac. GIOŚ, Warszawa, 2021 r.

¹⁷ *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U. 2016, poz.1911

ognisk zanieczyszczeń czy obszarów prawnie chronionych”.¹⁸ Generalnie największym obszarem antropopresji na wody podziemne jest całe miasto Tłuszcz. Koncentracja infrastruktury mieszkaniowo-przemysłowej może stanowić zagrożenie dla wód podziemnych. Miasto nie jest skanalizowane w całości, ścieki odprowadzane są do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków zlokalizowanej na południe od miasta.

Diagnoza zawarta w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, wskazuje na dobry stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych oraz brak zagrożenia w zakresie osiągnięcia celów środowiskowych²⁰. Wg oceny GIOŚ JCWPD nr 54 i 55, na pograniczu których znajduje się obszar opracowania cechują się dobrym stanem ilościowym oraz dobrym stanem chemicznym (lata oceny: 2012, 2016, 2019)¹⁹.

Z uwagi na lokalizację obszaru opracowania planu miejscowego bezpośrednio przy magistralnej linii kolejowej nr 6 oraz w sąsiedztwie skrzyżowania linii kolejowych nr 10, 13 i 29, a także jego obecne zagospodarowanie, istnieje **ryzyko nadzwyczajnych zagrożeń środowiska**, związanych z ich eksploatacją. Sytuacje zagrożenia mogą zaistnieć na skutek awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne po pobliskiej linii kolejowej. Powstałe w wyniku katastrof komunikacyjnych sytuacje awaryjne mogą powodować rozlanie się substancji niebezpiecznych. Na wielkość zagrożenia wpływają czynniki chemiczne min: stan fizyczny uwolnionej substancji, jej toksyczność a także czynniki lokalne związane z warunkami topograficznymi i meteorologicznymi, lokalizacją terenów zamieszkałych, wrażliwością poszczególnych komponentów środowiska, przygotowaniem do reagowania w sytuacji zagrożenia. Nie można także całkowicie wykluczyć katastrof kolejowych z udziałem pociągów pasażerskich lub wypadków na przejazdach kolejowych.

Bezpośrednio w obszarach opracowania planu, ani w jego bliskim sąsiedztwie nie występują inne problemy lub zagrożenia środowiska, które miałyby znaczenie z punktu widzenia projektu planu. W obszarze opracowania tzw. **tereny wrażliwe na hałas**, tj. takie, które zgodnie z przepisami prawa podlegają ochronie akustycznej, nie występują, ani nie zostały wyznaczone. Dla wyznaczonych w projekcie planu funkcji (usługi – U) nie ma wymogu dotrzymania standardów akustycznych wyznaczonych w przepisach odrębnych.²⁰ Z racji położenia obszaru bezpośrednio przy terenie kolejowym, w którym biegnie magistralna linia kolejowa nr 6 (Zielonka - Kuźnica Białostocka) należy się liczyć z występowaniem uciążliwości akustycznych związanych z funkcjonowaniem kolei.

Biorąc pod uwagę usytuowanie najbliższych położonych obszarów chronionych, a także przedmiot ich ochrony (por. rozdz. 2.3.) w analizowanym obszarze **nie stwierdzono również żadnych ognisk zanieczyszczeń mogących stanowić potencjalne zagrożenie środowiska dla obszarów podlegających ochronie** na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

5. Przeznaczenie terenów i zasady ich zagospodarowania wg ustaleń projektu planu

Projekt planu przewiduje wydzielenie liniami rozgraniczającymi tereny o różnym przeznaczeniu i różnych, ustalonych w planie zasadach i warunkach zagospodarowania. Wyodrębnione zostały:

¹⁸ Na podstawie: *Mapa Geośrodowiskowa Polski* 1:50000; Arkusz Tłuszcz (489), plansza B. W zakresie stopnia zagrożenia głównego użytkowego poziomu wód podziemnych przeniesiono treść *Mapy Hydrogeologicznej Polski* 1:50000.

¹⁹ Na podstawie wyników badań monitoringu wód podziemnych prowadzonych i publikowanych przez GIOŚ na *Mapy stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary* publikowanej na: <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

²⁰ Rozporządzenie Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. poz. 112).

- tereny przeznaczone pod zainwestowanie (U i U-KKK);
- tereny zieleni urządzonej (ZP) oraz usług i zieleni urządzonej (U-ZP);
- teren zamkniętego cmentarza (CZ);
- tereny komunikacji (KDZ, KDD) i obsługi komunikacji (KO).

Poniżej, w tabeli zestawiono wszystkie wydzielone w projekcie planu tereny wraz z ustaleniami w zakresie podstawowych wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów. Zgodnie z zapisami projektu planu: cyt.: „*budynki istniejące w dniu wejścia w życie ustaleń planu oraz budynki, dla których wydano decyzję o pozwoleniu na budowę przed dniem wejścia w życie ustaleń planu, a które:*

- *zlokalizowane są pomiędzy linią rozgraniczającą a linią zabudowy mogą być wyłącznie remontowane i przebudowywane, (...),*

- *zostały przecięte linią zabudowy mogą być remontowane i przebudowywane, a ponadto rozbudowywane, nadbudowywane i odbudowywane zgodnie z wyznaczonymi w planie liniami zabudowy (...).*”

Tab.4. Ustalenia projektu planu w zakresie przeznaczenia terenów oraz wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów (opracowanie własne).

Oznaczenie terenu w projekcie planu	Przeznaczenie podstawowe	Dopuszczalne funkcje / zagospodarowanie / wykluczenie lokalizacji budynków	Min. udział powierzchni czynnej biologicznie	Max. Wskaźnik powierzchni zabudowy	Wskaźnik intensywności zabudowy	Max wys. zabudowy / zab. gosp, garaży
TERENY USŁUG						
1U – 5U	usługi	-	30 %	40 %	0,1 – 1,2	15m /-
TEREN USŁUG I ZIELENI URZĄDZONEJ						
1U-ZP	usługi i zieleni urządzona	teren wpisany jest do Rejestru zabytków – zgodnie z ustaleniami projektu planu obowiązuje zakaz lokalizowania nowej zabudowy	60 %	20 %	0,1 – 1,0	25m/-
TEREN USŁUG I KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ						
1U-KKK	usługi i komunikacja kolejowa	-	20 %	75 %	0,5 – 1,2	14m / -
TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ						
1-2ZP	zieleni urządzona	-	70 %	-	-	-
TERENY OBSŁUGI KOMUNIKACJI						
1-2KO	obsługa komunikacji		20 %	-	-	-
TERENY KOMUNIKACJI						
1-2KDD	drogi publiczne klasy zbiorczej	-	-	-	-	-
1KDD	drogi publiczne klasy dojazdowej		-	-	-	-
TEREN CMĘTARZA ZAMKNIĘTEGO						
1CZ	cmentarz	zakaz lokalizowania budynków	70 %	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu planu.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiskowe zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ustalenia dokumentów planistycznych sporządzanych na szczeblu gminnym, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają uwzględnienia celów i kierunków ochrony środowiska ustanowionych na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym, co wynika pośrednio z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zgodnie bowiem z art. 9 ust. 2 ww. ustawy zasady określone m.in. w strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju ponadlokalnego w tym również zasady dotyczące ochrony środowiska uwzględnia się obowiązkowo w projektach *studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy*, natomiast zgodnie z art. 15 ust. 1, projekt planu miejscowego sporządzany jest zgodnie z zapisami *studium* i przepisami odrębnymi dotyczącymi przedmiotowego obszaru.

Cele ochrony środowiska formułowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce już w trakcie egzekwowania odpowiednich aktów prawnych²¹, które stanowią bezpośrednie wdrożenie dyrektyw Wspólnoty Europejskiej lub opracowane zostały zgodnie z zaleceniami lub postanowieniami międzynarodowych konwencji.

Wymogi i cele ochrony środowiska są coraz częściej akcentowane w planowaniu przestrzennym, a zasadom zrównoważonego rozwoju podporządkowuje się niemal wszelkie działania w przestrzeni. Na potrzeby *Prognozy* przeanalizowano następujące dokumenty, które w swojej treści poruszają zagadnienia zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska:

- 1) *Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej* (szczebel krajowy);
- 2) *Traktat o funkcjonowaniu UE* (szczebel wspólnotowy);
- 3) *Protokół z Kioto* (szczebel międzynarodowy);

Poniżej, w tabeli, przedstawiono w jaki sposób strategiczne cele ochrony środowiska, określone w *Polityce ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*, a także w *Traktacie o funkcjonowaniu UE* i *Protokole z Kioto* zostały uwzględnione w projekcie planu. Przy czym analizie poddano wyłącznie te cele które dotyczą zakresu regulacji zawartych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz zagadnień odnoszących się do obszaru opracowania analizowanego projektu planu.

Tab.5. Sposób uwzględnienia w projekcie Planu celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu, krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym (opracowanie własne).

CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU KRAJOWYM (<i>Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</i>):	USTALENIA PROJEKTU MPZP:
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Ustalono nakaz stosowania zabezpieczeń technicznych dla ochrony wód podziemnych, ze względu na położenie całego obszaru planu w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych GZWP Nr 215 „Subniecka Warszawska” oraz GZWP

²¹ Ustawy: z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, z dnia 18 lipca 2021 r. *Prawo wodne*, z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniu planów miejscowych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

	Nr 2151 „Subniecka Warszawska (część centralna)”, w tym: nakaz odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych do kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych oraz zakaz odprowadzania jakichkolwiek nieoczyszczonych ścieków do ziemi, wód powierzchniowych i rowów odwadniających. Ustalono zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, w tym także w zakresie łączności publicznej. Określono minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, wymaganej do zachowania w granicach działek budowlanych – na poziomie 20-70% w zależności od terenu. Ustalono nakaz odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych w oparciu o zbiorczy system odprowadzania ścieków poprzez istniejącą i projektowaną sieć kanalizacji sanitarnej; do czasu wyposażenia obszaru w sieć kanalizacyjną dopuszcza się odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszczono zaopatrzenie w ciepło w oparciu o indywidualne, lokalne źródła ciepła z zastosowaniem paliw ekologicznych spalanych w urządzeniach spełniających odpowiednie normy jakościowe emisji. Jednocześnie zakazano stosowania technologii i paliw powodujących emisję zanieczyszczeń stałych i gazowych powyżej dopuszczalnych parametrów określonych w przepisach odrębnych. Ustalono nakaz zagospodarowania wód opadowych lub roztopowych w granicach własnej działki poprzez infiltrację powierzchniową i podziemną do ziemi, stosowanie systemów rozsączających, zbiorników odprowadzających i retencyjnych oraz studni chłonnych, rowów i kanałów odwadniających, a także do gminnej sieci kanalizacji deszczowej z zachowaniem retencji opóźniającej odpływ, zgodnie z przepisami odrębnymi. Ustalono wymóg oczyszczenia w odpowiednich urządzeniach podczyszczających separacyjnych wód opadowych z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów, placów do zawracania, spływy z terenów wokół śmietników i innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych przed wprowadzeniem do odbiornika.
Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Ustalono nakaz stosowania zabezpieczeń technicznych dla ochrony wód podziemnych, ze względu na położenie całego obszaru planu w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych GZWP Nr 215 „Subniecka Warszawska” oraz GZWP Nr 2151 „Subniecka Warszawska (część centralna)”, w tym: nakaz odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych do kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych oraz zakaz odprowadzania jakichkolwiek nieoczyszczonych ścieków do ziemi, wód powierzchniowych i rowów odwadniających. Określono minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, wymaganej do zachowania w granicach działek budowlanych – na poziomie 20-70% w zależności od terenu.
Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	Określono minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, wymaganej do zachowania w granicach działek budowlanych – na poziomie 20-70% w zależności od terenu. Wyznaczono tereny zieleni urządzonej (1-2ZP) oraz usług i zieleni urządzonej (1U-ZP). Dopuszczono stosowanie indywidualnych, lokalnych źródeł ciepła z zastosowaniem paliw ekologicznych, w tym energii elektrycznej, gazu płynnego, przewodowego oraz innych nośników (w tym stałych) spalanych w urządzeniach spełniających odpowiednie normy jakościowe emisji, z dopuszczeniem możliwości korzystania ze wspólnego źródła ciepła dla grupy obiektów.
CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM (Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – art. 191):	USTALENIA PROJEKTU MPZP:

Zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska.	Ustalono zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, w tym także w zakresie łączności publicznej. Ustalono zakaz lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności powodującej przekroczenie dopuszczalnych wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii, w szczególności dotyczące wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych. Określono minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, wymaganej do zachowania w granicach działek budowlanych – na poziomie 20-70% w zależności od terenu. Dopuszczono zaopatrzenie w ciepło w oparciu o indywidualne, lokalne źródła ciepła z zastosowaniem paliw ekologicznych spalanych w urządzeniach spełniających odpowiednie normy jakościowe emisji. Jednocześnie zakazano stosowania technologii i paliw powodujących emisję zanieczyszczeń stałych i gazowych powyżej dopuszczalnych parametrów określonych w przepisach odrębnych. Ustalono nakaz zagospodarowania wód opadowych lub roztopowych w granicach własnej działki poprzez infiltrację powierzchniową i podziemną do ziemi, stosowanie systemów rozsączających, zbiorników odparowujących i retencyjnych oraz studni chłonnych, rowów i kanałów odwadniających, a także do gminnej sieci kanalizacji deszczowej z zachowaniem retencji opóźniającej odpływ, zgodnie z przepisami odrębnymi. Ustalono wymóg oczyszczenia w odpowiednich urządzeniach podczyszczających separacyjnych wód opadowych z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów, placów do zawracania, spływy z terenów wokół śmietników i innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych przed wprowadzeniem do odbiornika.
CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM (Protokół z Kioto):	USTALENIA PROJEKTU MPZP:
Badanie, wspieranie, rozwój oraz zwiększanie wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania dwutlenku węgla oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych dla środowiska.	Dopuszczono wytwarzanie ciepła oraz zaopatrzenie w energię elektryczną za pomocą urządzeń kogeneracyjnych oraz odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię promieniowania słonecznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie tekstu projektu planu, *Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Protokołu z Kioto.*

7. Analiza i ocena ustaleń projektu planu

7.1. Przewidywane skutki (oddziaływania) dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia do zainwestowania i ich ocena

Na etapie sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko brak jest wystarczających informacji na temat konkretnych zamierzeń inwestycyjnych i w związku z tym nie jest możliwa dokładna identyfikacja wszystkich przyszłych oddziaływań**. Szczegółowe określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji konkretnych inwestycji ma miejsce na etapie raportu oddziaływania na środowisko, sporządzanego w zależności od potrzeb, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przedstawiony w niniejszej prognozie zakres spodziewanych oddziaływań swoim poziomem szczegółowości odpowiada poziomowi szczegółowości i zakresowi ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Plan miejscowy ustala przeznaczenie związane z możliwością realizacji zainwestowania na działkach dotychczas niezabudowanych lub zabudowanych tylko w części. Realizacja ustaleń planu nie będzie prowadzić do zmiany sposobu użytkowania gruntów, a jedynie do intensyfikacji zagospodarowania. Funkcje, jakich rozwój umożliwia projekt planu są rozwinięciem funkcji, które obecne w przedmiotowych obszarach i ich bezpośrednim sąsiedztwie. Rodzaj oddziaływań na środowisko, jakie wystąpią na skutek realizacji ustaleń planu nie będzie się znacząco różnić od tych które mają miejsce obecnie. Należy się jednak spodziewać ich intensyfikacji w związku z intensyfikacją zagospodarowania. Poniżej omówiono jakiego rodzaju oddziaływania będą mogły mieć miejsce w skutek realizacji ustaleń ocenianego dokumentu:

Emisja gazów i pyłów z kotłowni nowych budynków oraz na skutek wzrostu natężenia ruchu – zaprojektowany w projekcie planu rozwój terenów zurbanizowanych będzie skutkował pojawieniem się nowych emitorów zanieczyszczeń do powietrza w postaci indywidualnych kotłowni. Ustalenia projektu planu przewidują bowiem jako jedno ze sposobów zaopatrzenia w ciepło - lokalne (indywidualne) źródła ciepła wskazując zastosowanie technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych lub stosowanie odnawialnych źródeł ciepła wykorzystujących energię promieniowania słonecznego. Równoważnym sposobem zaopatrzenia w ciepło wg projektu planu ma być miejska sieć ciepłota, która obecnie nie występuje w granicach obszaru planu. Jak podano w *Studium* (rozdz.3.6.5), cyt.: „Zgodnie z Planem gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Tłuszcz nie przewiduje się rozwoju sieci ciepłowniczej”. Z uwagi na wielkość obszaru planu, niską intensywność istniejącej i projektowanej w jego obrębie zabudowy, nie przewiduje się znaczącego wzrostu poziomu zanieczyszczeń, zwłaszcza do poziomu odczuwalnego przez mieszkańców i mającego odzwierciedlenie w ocenie jakości powietrza atmosferycznego w obszarze, w Gminie, czy w regionie.

Wytwarzanie odpadów – w granicach obszarów objętych planem powstawać będą przede wszystkim odpady komunalne, mogą być to również odpady inne niż komunalne związane z działalnością produkcyjną. Ich ilość względem stanu obecnego niewątpliwie wzrośnie w związku z lokalizacją nowych obiektów. Zasady postępowania z odpadami określają przepisy odrębne z zakresu gospodarki odpadami. Ponad to, zapisy projektu planu wykluczają składowanie jakichkolwiek odpadów. Nie przewiduje się by ilość wytwarzanych odpadów pociągała za sobą zagrożenia dla środowiska.

Unieczynnienie gleb - bezpowrotne zniszczenie gleb bezpośrednio pod realizowanymi obiektami jest oczywistym skutkiem realizacji ustaleń planu w zakresie przeznaczenia terenów i możliwej intensyfikacji ich zagospodarowania. W obrębie terenów objętych inwestycjami budowlanymi, jednak nie zajętych bezpośrednio przez budynki i budowle, pokrywa glebowa ulegać będzie antropogenicznemu przekształceniu.

Emisja hałasu w środowisku - wzrost emisji hałasu związany będzie z pojawieniem się nowych usług, przedsiębiorstw i nieznacznym wzrostem lokalnego ruchu komunikacyjnego związanego z obsługą nowych obiektów. Nie przewiduje się jednak by poziom emisji zmienił się znacząco w stosunku do dotychczasowego poziomu. Nadal, źródłem uciążliwości akustycznych nadal będzie pobliska linia kolejowa nr 6. W obszarze planu nie występują jednak tereny podlegające ochronie akustycznej.

Należy mieć na uwadze, że opisane powyżej zjawiska (oddziaływania) już występują w obszarze opracowania, jako związane z istniejącym zainwestowaniem. Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie prowadziła do znaczącego wzrostu ich natężenia, ani skutkowała innymi, szczególnymi

procesami o negatywnym lub degradującym wpływie na środowisko. Nie przewiduje się by wskutek realizacji ustaleń planu miały miejsce:

Emisja pól elektromagnetycznych – w projekcie planu przewidziano cyt.: „zasilanie w zakresie elektroenergetyki ze stacji 110/15 kV zlokalizowanej w mieście Tłuszcz oraz za pomocą linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV, zasilających stacje transformatorowe 15/0,4 kV, na zasadach określonych w przepisach odrębnych”. Projekt planu precyzuje że nowe linie mają być wykonane wyłącznie jako kablowe. W zakresie lokalizacji obiektów mogących powodować zwiększenie emisji pól elektromagnetycznych ustalenia projektu planu dopuszczają możliwość lokalizowania nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV. W zakresie lokalizacji nowych linii teletechnicznych, projekt planu przewiduje ich budowę wyłącznie w formie kablowej lub bezprzewodowej. Z powyższego wynika, że wzrost emisji pól elektromagnetycznych może być związany jedynie w związku z pojawieniem się nowych stacji transformatorowych.

Wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi – projekt planu wprowadza nakaz odprowadzania ścieków bytowych w oparciu o miejski system kanalizacji rozdzielczej. Dla terenów nie objętych zasięgiem kanalizacji sanitarnej plan przewiduje odprowadzanie ścieków na zasadach określonych w przepisach odrębnych, co oznacza możliwość stosowania zbiorników na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Ustalenia te gwarantują, że celowe wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi nie będzie miało miejsca.

Zanieczyszczenie gleb - zapisy planu nie przewidują lokalizacji obiektów lub urządzeń i instalacji, których funkcjonowanie mogłoby powodować przenikanie zanieczyszczeń do gruntu.

Poważne awarie - w planie wprowadzono zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, a także przedsięwzięć, które zgodnie z przepisami odrębnymi zostały zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Szczególnych zagrożeń środowiska, związanych z awariami, niekontrolowanym przenikaniem substancji niebezpiecznych do środowiska, skażeniami toksycznymi itp. mających swoje źródło na opisywanym obszarze nie przewiduje się. Niebezpieczeństwo zaistnienia sytuacji awaryjnej w związku z przewozem materiałów niebezpiecznych i substancji chemicznych pozostaje aktualne w związku z sąsiedztwem linii kolejowych nr 6, 10, 10 i 29.

7.2. Przewidywane skutki (oddziaływania) realizacji ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska oraz zabytki, ludzi i dobra materialne i ich ocena

Powietrze

Rozwój zainwestowania może skutkować wzrostem emisji zanieczyszczeń do atmosfery jako rezultatu pojawienia się nowych obiektów budowlanych oraz wzrostu natężenia ruchu drogowego. Skala tych zjawisk będzie jednak bardzo mała, poniżej poziomu odczuwalnego przez mieszkańców i mającego odzwierciedlenie w ocenie jakości powietrza. Zapisy projektu planu przewidują zaopatrzenie w ciepło z miejskiej sieci ciepłnej, a także stosowanie indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a także dopuszczają możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii (wyłącznie energii promieniowania słonecznego).

Przy zastosowaniu się do wymogów zawartych w przepisach odrębnych (głównie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*) oraz w ustaleniach planu nie należy się spodziewać wzrostu parametrów jakości powietrza w terenie opracowania oraz jego sąsiedztwie do poziomu wyższego niż dopuszczalne.

Powierzchnia ziemi i gleby

Realizacja ustaleń planu nie będzie skutkować zmianami w ukształtowaniu terenu – niezainwestowane tereny objęte opracowaniem planu nie wymagają prac niwelacyjnych. Prace budowlane związane z lokalizacją nowej zabudowy i infrastruktury spowodują naruszenie istniejącej pokrywy glebowej (pod budynkami nastąpi unieczynnienie gleby, w obrębie gospodarstw – antropogeniczne przekształcenie gleb). Powierzchnia biologicznie czynna zachowana będzie na minimalnym poziomie wynoszącym od 20% do 70 % w zależności od przeznaczenia terenu.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar opracowania planu miejscowego położony jest w centralnej części miasta Tłuszcz i z racji swojego usytuowania względem rzeki Cienkiej (oddalony jest od niej o 0,6 km) i sposobu zagospodarowania - sam w sobie nie stanowi i nie będzie stanowił zagrożenia dla jakości wód. Ponad to, projekt planu reguluje sposób odprowadzania ścieków, wód opadowych i roztopowych, jak również ogranicza możliwości lokalizacji przedsięwzięć szczególnie „agresywnych” dla środowiska.

Projekt planu nie wprowadza rozwiązań, które mogłyby prowadzić do wzrostu zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Osiągnięcie celów środowiskowych określonych w *Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły* (2016 r.) dla wód powierzchniowych przesunięto na rok 2021 ze względu na brak możliwości technicznych jako uzasadnienie podając cyt.: „*Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych*”²² (por. rozdz. 5 Prognozy).

Na skutek działalności inwestycyjnej nastąpi częściowe uszczelnienie powierzchni terenu i lokalny wzrost spływu powierzchniowego prowadzące do pewnego ograniczenia zdolności retencyjnych zlewni (w tym do ograniczenia infiltracyjnego zasilania wód przypowierzchniowych). Dla przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku towarzyszącemu urbanizacji w projekcie planu ustalono wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnego w obrębie terenów przeznaczonych do zainwestowania, a także wprowadzono zapis o wymogu cyt.: „*zagospodarowania wód opadowych lub roztopowych w granicach własnej działki poprzez infiltrację powierzchniową i podziemną do ziemi, stosowanie systemów rozsączających, zbiorników odparowujących i retencyjnych oraz studni chłonnych, rowów i kanałów odwadniających, a także do gminnej sieci kanalizacji deszczowej z zachowaniem retencji opóźniającej odpływ*”.

Ustalenia planu nie budzą zastrzeżeń w zakresie wpływu na możliwości osiągnięcia celów środowiskowych określonych w *Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły* (2016 r.) dla wód podziemnych. Ochronę wód podziemnych, w tym w szczególności GZWP, zapewniają przytoczone powyżej ustalenia projektu planu regulujące sposób odprowadzania ścieków, wód opadowych i roztopowych oraz wykluczenie możliwości magazynowania jakichkolwiek odpadów. Plan nie wprowadza rozwiązań, które mogłyby prowadzić do wzrostu zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych w określonym terminie.

²² *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U. 2016, poz.1911

Klimat

Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zmiany klimatu są faktem, a zjawiska przez nie powodowane stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego życia wielu krajów, w tym także Polski. Zmiany warunków klimatycznych oddziałują na niemal wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego, a także na życie społeczne i gospodarcze. Przy czym zmiana w obrębie jednego komponentu pociąga za sobą zmiany kolejnych. W przypadku analizowanego projektu planu nie przewiduje się jednak, by realizacja jego ustaleń, w tym projektowanego zagospodarowania skutkowała istotnymi zmianami klimatu, chociażby w skali lokalnej. Wprowadzone w planie rozwiązania nie będą prowadziły do zmian warunków termicznych, anemometrycznych i wilgotnościowych, które byłyby odczuwalne oraz wywierałyby wpływ na inne komponenty środowiska.

Zmiany klimatyczne, jakie pojawią się w obszarze planu będą odzwierciedleniem zmian, których źródła należy postrzegać w wymiarze globalnym. Opierając się o scenariusze zmian klimatu Polski przygotowane na potrzeby *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (SPA2020), w obszarze Mazowsza oczekiwać należy przede wszystkim następujących zmian:

- wzrostu średniej temperatury powietrza,
- wzrostu długości okresów upalnych (liczba dni z temp. powyżej 25 st. C),
- spadku długości okresów mroźnych (liczba dni z temp. poniżej -10 st. C),
- spadku częstotliwości opadów ulewnych (opadów powyżej 20mm/dobę),
- wzrostu zmienności i częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych (ulewnych deszczy niosących ryzyko podtopień, powodzi i aktywizacji osuwisk, silne wiatry oraz trąby powietrzne niosące zniszczenia w infrastrukturze technicznej i transportowej oraz budownictwie).

Oczekiwane najważniejsze zagrożenia związane z ww. zmianami wskaźników klimatycznych w sferze przyrodniczej i gospodarczej²³, istotne z punktu widzenia analizowanego planu miejscowego obejmują:

- wzrost zagrożenia różnymi formami powodzi (w obszarze planu - ewentualnymi powodziami roztopowymi),
- wzrost ryzyka uszkodzenia napowietrznych linii elektroenergetycznych na skutek ekstremalnych zjawisk pogodowych w postaci huraganów, silnego oblodzenia,
- zmiany warunków pogodowych w kontekście funkcjonowania odnawialnych źródeł energii (poprawa warunków solarnych),
- wzrost ryzyka uszkodzenia infrastruktury transportowej oraz tarasowanie dróg na skutek ekstremalnych zjawisk pogodowych,
- wzrost ryzyka uszkodzenia budynków na skutek ekstremalnych zjawisk pogodowych
- rozwój chorób klimatozależnych (powodowanych m.in. zanieczyszczeniem powietrza i wody, stresem termicznym),
- migracje gatunków obcych, inwazyjnych, przy jednoczesnym wycofywaniu się gatunków rodzimych.

Przytoczony powyżej *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* wskazuje kierunki działań adaptacyjnych, które

²³ Tzw. „sektory wrażliwe” wyszczególnione w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020* obejmują: gospodarkę wodną, różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione, leśnictwo, energetykę, strefę wybrzeża, obszary górskie, rolnictwo, gospodarkę przestrzenną i tereny zurbanizowane, budownictwo, zdrowie. W niniejszej Prognozie pominięto sektory: leśnictwo, strefę wybrzeża, obszary górskie, gospodarkę przestrzenną i tereny zurbanizowane (zagadnienie dotyczy obszarów miejskich) jako nie związane z obszarem opracowania.

stanowią odpowiedź na zachodzące zmiany klimatu oraz ich obecne i przewidywane konsekwencje dla sektorów wrażliwych. Przewiduje się wzmocnienie tych działań poprzez ich odpowiednie uszczegółowienie i wdrożenie na poziomie regionalnym i lokalnym. Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, do realizacji w każdym z regionów wskazano m.in. *planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji*.

Zakres możliwych do wprowadzenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego regulacji mających na celu adaptację do zmian klimatycznych, pozostaje bardzo ograniczony.

Generalnie bowiem warunki środowiskowe, w tym topoklimatyczne w mieście Tłuszcz nie stwarzają ograniczeń dla rozwoju zabudowy i gospodarki. Obszar objęty planem nie jest narażony na występowanie suszy, czy powodzi. W zakresie klęsk żywiołowych przedmiotowy obszar jest generalnie odporny na zmiany klimatu. Dotychczas nie zaobserwowano tu tornad, trąb powietrznych lub porywistych wiatrów mogących powodować zniszczenia obiektów budowlanych²⁴, jednak z uwagi na nieprzewidywalność tego typu zjawisk, jego wystąpienia nie można zupełnie wykluczyć. Zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie obejmuje szczegółowych rozwiązań technicznych, które pozwolą na zmniejszenie negatywnych skutków wskazanych powyżej zjawisk. Dostosowanie poszczególnych obiektów budowlanych do wystąpienia klęsk żywiołowych realizowane jest poprzez respektowanie na etapie projektowania i realizacji inwestycji przepisów techniczno-budowlanych oraz norm branżowych.

Adaptację do zmieniających się warunków klimatycznych stanowi w pewnym stopniu dopuszczenie w projekcie planu możliwości realizacji zaopatrzenia w ciepło z odnawialnych źródeł (energii promieniowania słonecznego)²⁵. Natomiast ustaleniami, które mogą przyczynić się do łagodzenia zmian klimatu w skali lokalnej i zabezpieczenia obszaru przed niekorzystnymi zmianami pogodowymi, są:

- ustalony wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na minimalnym poziomie wynoszącym od 20% do 70 % w zależności od przeznaczenia terenu,
- wyznaczenie terenów zieleni urządzonej 1-ZZP oraz terenu usług i zieleni urządzonej 1U-ZP,
- nakaz stosowania rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych,
- obowiązek zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania poprzez wprowadzanie do ziemi, jeżeli pozwalają na to warunki gruntowo-wodne lub odprowadzenie do zbiorników retencyjnych

co może pomóc ograniczyć spływ powierzchniowy i zatrzymać wody w zlewni.

Zwierzęta i rośliny

W rezultacie prac budowlanych związanych z realizacją planowanego zagospodarowania z pewnością naruszona zostanie istniejąca roślinność – likwidacji ulegną (w części lub w całości) synantropijne zbiorowiska zieleni nieurządzonej. Utrata lub naruszenie roślinności dotyczyć będzie wyłącznie zbiorowisk porastających obszar planu. Określony w planie minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w ogólnej powierzchni działki budowlanej gwarantuje zachowanie powierzchni przepuszczalnych, pokrytych roślinnością lub chociażby zadarnionych, które stanowić mają od min. 20% do min. 70% powierzchni działki budowlanej (w zależności od rodzaju przeznaczenia). Zagospodarowanie niezainwestowanej dotąd przestrzeni będzie oznaczać ograniczenie przestrzeni bytowej drobnych zwierząt związanych dotychczas z ekosystemem miejskim. Generalnie jednak, postanowienia analizowanego dokumentu nie wpłyną na zubożenie siedlisk ani na zubożenie populacji gatunków. Możliwości migracji zwierząt nie powinny zostać w sposób znaczący zakłócone czy też ograniczone.

²⁴ Zgodnie z SPA2020, rys.4.

²⁵ Jednym z działań adaptacyjnych wskazanych w SPA2020 jest wspieranie rozwoju OZE, w szczególności mikroinstalacji w rolnictwie (działanie 1.3.5.).

Różnorodność biologiczna

Istniejące w obszarze synantropijne ekosystemy glebowo-roślinne zostaną w rezultacie realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu naruszone w zakresie, jaki niezbędny będzie do przeprowadzenia prac budowlanych. Część z nich zostanie zniszczona. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia terenów biologicznie aktywnych - roślinności trawiastej, samosiejek. Generalnie jednak, postanowienia analizowanego dokumentu nie wpłyną na zubożenie populacji gatunków, a także na zakłócenie migracji gatunków.

Zasoby naturalne

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. Nie przewiduje się również aby realizacja przedmiotowego dokumentu skutkowała negatywnym oddziaływaniem na jakiekolwiek zasoby naturalne w otoczeniu obszaru opracowania.

Krajobraz

Zmiany krajobrazu będą dotyczyły intensyfikacji zainwestowania w niektórych terenach obszarów planu. Polegać będą na wprowadzeniu nowych elementów zainwestowania w postaci obiektów usługowych. Nowe elementy będą sytuowane w obrębie już wykształconych struktur miejskich jako „dogęszczenie zabudowy”. Zasadniczo zatem charakter lokalnego krajobrazu nie ulegnie zmianie.

Ludzie (zdrowie ludności)

W przedmiotowym obszarze nie przewiduje się rozwoju funkcji mieszkaniowej, a więc oddziaływania na ludzi należy oceniać w kontekście użytkowników terenów wyznaczonych w planie oraz mieszkańców terenów sąsiednich. Rozwiązania przyjęte w projekcie planu nie powinny prowadzić do pogorszenia się warunków życia i zdrowia ludności, w tym - pogorszenia się warunków akustycznych oraz sanitarnych powietrza atmosferycznego. Projekt planu wyklucza możliwość lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Na etapie sporządzenia planu miejscowego dokładny profil przyszłej działalności usługowej nie jest znany, w związku z czym oszacowanie jej przewidywanych skutków w zakresie emisji hałasu i substancji do powietrza jest niemożliwe w niniejszej prognozie.

W ustaleniach projektu planu określono minimalną odległość lokalizowania projektowanej zabudowy od dróg (poprzez ustalenie m.in. linii zabudowy), natomiast odległości od sieci infrastruktury technicznej regulowane są w przepisach odrębnych. Zapisy te mają zapewnić m.in. bezpieczne warunki pracy, korzystania z obiektów usługowych i przemieszczania się.

Zabytki

Nie przewiduje się aby realizacja przedmiotowego dokumentu skutkowała negatywnym oddziaływaniem na jakiekolwiek obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną. Projekt planu wskazuje obiekty wpisane do rejestru zabytków, które podlegają regulacji przepisów odrębnych.

Dobra materialne

Zapisane w projekcie planu ustalenia stwarzają warunki do realizacji w części terenów obiektów budowlanych. Rozwój dóbr materialnych będzie następował w toku budowy obiektów i urządzeń dopuszczonych do realizacji na mocy ustaleń planu.

7.3. Przewidywane skutki (oddziaływania) realizacji ustaleń planu na obszary Natura 2000 oraz inne obszary podlegające ochronie prawnej i ich ocena

Obszar objęty opracowaniem planu miejscowego znajduje się poza jakimikolwiek formami ochrony przyrody. **Nie przewiduje się aby realizacja ustaleń planu miała wpływ na jakiekolwiek**

obszary Natura 2000. Ocenia się, że realizacja ustaleń projektu planu nie stwarza również warunków do zaistnienia negatywnych oddziaływań dla jakichkolwiek obszarów podlegających prawnej ochronie.

7.4. Kompleksowa ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu

W ramach podsumowania oceny zidentyfikowanych oddziaływań na środowisko, będących skutkiem realizacji ustaleń projektu planu przygotowano tabelę, w której:

- 1) zestawiono opisane we wcześniejszych częściach *Prognozy* najistotniejsze oddziaływania;
- 2) wskazano, którego z komponentów środowiska one dotyczą;
- 3) oceniono je jako pozytywne (P), negatywne (N), lub też niejednoznaczne w ocenie (N/O);
- 4) określono ich rodzaj, przyjmując, że oddziaływania:
 - a) bezpośrednie (B) – wynikają wprost z ustaleń projektu planu (z realizacji funkcji) w miejscu ich zastosowania i oddziałują na dany komponent środowiska bez ogniw pośrednich; zanikają po ustąpieniu czynnika oddziałującego;
 - b) pośrednie (P) – nie są oczywistym skutkiem ustaleń planu (realizacji funkcji), możliwe są do zaistnienia w stworzonych przez te ustalenia warunkach (np. z pośredniej interakcji między realizowanymi funkcjami w akwenie, a elementami środowiska); nie ustępują po likwidacji czynnika;
 - c) wtórne (W) – powstałe w wyniku przekształceń lub jako następstwo czegoś, zazwyczaj na etapie eksploatacji,
 - d) skumulowane (SK) – wynikają z połączonego działania skutków ustaleń planu oraz skutków spowodowanych przez inne działania w obszarze objętym planem lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie, występują obecnie, dokonane w przeszłości bądź dające się logicznie przewidzieć w przyszłości,
 - e) krótkoterminowe (K), średnioterminowe (S), długoterminowe (D) – oddziaływania, dla których można określić początek i koniec; występują przejściowo, w fazie zmian spowodowanych ustaleniami planu,
 - f) chwilowe (C) – powodują tymczasową zmianę w środowisku, po ich ustaniu następuje powrót do stanu zbliżonego do poprzedniego (skutki łatwe do odwrócenia),
 - g) stałe (ST) – powodują trwałe przekształcenie środowiska, które nie ustępują po zaprzestaniu działania czynnika.

Tab.6. Kompleksowa ocena przewidywanych skutków (oddziaływań) realizacji ustaleń planu - wybór (opracowanie własne).

Ustalenie / zapis projektu planu	Zjawisko / oddziaływanie będące skutkiem ustalenia projektu planu	Charakter oddziaływań	Ocena oddziaływań	Komponent środowiska podlegający oddziaływaniu
Wskazanie terenów do intensyfikacji zainwestowania	• emisja gazów i pyłów z nowych kotłowni indywidualnych w trakcie eksploatacji obiektów	P, D	N	powietrze, pow. ziemi, gleby, rośliny, zwierzęta, ludzie
	• wytwarzanie odpadów oraz ścieków	P, D	N	wody, pow. ziemi,
	• unieczynnienie gleb (bezpowrotne zniszczenie) bezpośrednio pod realizowanymi obiektami	B, ST	N	pow. ziemi, gleby, rośliny

	• hałas towarzyszący realizacji inwestycji budowlanych	B, C	N	zwierzęta, ludzie
	• wzrost emisji hałasu związanego z obecnością większej liczby użytkowników terenu	P, D	N	zwierzęta, ludzie
	• rozwój inwestycji budowlanych i infrastruktury	B, D	P	dobra materialne
Wskaźnik terenu biologicznie czynnego dla terenów podlegających zainwestowaniu na poziomie min. 20%	• ograniczenie powierzchni utwardzonej w obrębie terenów przeznaczonych do zainwestowania (ograniczenie spływu powierzchniowego)	B, D	P	wody, pow. ziemi
	• zachowanie zieleni w środowisku zurbanizowanym, • utrzymanie elementów korzystnie wpływających na sanitarne warunki powietrza	P	P	powietrze, rośliny, zwierzęta, ludzie
<i>„dopuszczenie zaopatrzenia w ciepło w oparciu o indywidualne, lokalne źródła ciepła z zastosowaniem paliw ekologicznych, w tym energii elektrycznej, gazu płynnego, przewodowego oraz innych nośników (w tym stałych) spalanych w urządzeniach spełniających odpowiednie normy jakościowe emisji”</i>	• ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa sanitarnych warunków powietrza	B,D	P	powietrze
		P,D	P	rośliny, zwierzęta, ludzie, dobra materialne
<i>„dopuszczenie wytwarzania ciepła za pomocą urządzeń kogeneracyjnych oraz odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię promieniowania słonecznego, zgodnie z przepisami odrębnymi”</i>	• ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa sanitarnych warunków powietrza	B,D	P	powietrze
		P,D	P	rośliny, zwierzęta, ludzie, dobra materialne
Ustalenia określające kolorystykę elewacji, dachów, formę zabudowy i jej lokalizację na działce	• właściwe kształtowanie ładu przestrzennego, • eliminacja potencjalnych elementów dysharmonijnych	B, D	P	krajobraz, dobra materialne
Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko	• eliminacja potencjalnych zagrożeń związanych ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko (np. związanym z wprowadzaniem gazów/pyłów do powietrza, emisją hałasu, unieczyszczeniem gleb) i awariami przemysłowymi	P, D	P	zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, ludzie, wody, pow. ziemi, gleby
Objęcie ochroną ustaleniami planu 2 obiektów o wartościach zabytkowych	• zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego	B, D	P	ludzie, krajobraz, dobra materialne

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Projekt planu nie wprowadza ustaleń które w sposób istotny i negatywny oddziałują na środowisko. Wszystkie przewidywane zjawiska mogące być skutkiem realizacji ustaleń projektu planu opisano w *Prognozie*, poddano ocenie i zestawiono w tabeli nr 12. **Prognoza wykazała brak szczególnych zagrożeń i przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.** Nie zidentyfikowano ognisk zanieczyszczeń dla jakości powietrza atmosferycznego oraz dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych (w granicach obszarów

planu). W celu maksymalnego zmniejszenia powierzchni gleb unieczynnionych pod zabudową i drogami wprowadzono w planie ograniczenia w zakresie możliwości i intensywności wykorzystania terenów m.in. poprzez ustalenie wskaźników powierzchni biologicznie czynnej.

W związku z powyższym nie wskazuje się zastosowania dodatkowych, niż ujęte w planie, szczególnych środków w celu ograniczenia emisji substancji szkodliwych do środowiska. Zalecane rozwiązania, które mogą minimalizować ewentualne negatywne zjawiska, a które nie podlegają regulacji w dokumentach planistycznych, obejmują:

- 1) zadarnienie powierzchni wolnych od zabudowy bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych;
- 2) zachowanie istniejącego drzewostanu w możliwie szerokim zakresie przy zagospodarowaniu działek budowlanych;
- 3) prowadzenie wszelkich prac budowlanych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 4) stosowanie w zakładach przepisów BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz utrzymywanie w należytym stanie instalacji technicznych, technologicznych i energetycznych;
- 5) selektywne gromadzenie odpadów wytwarzanych w trakcie prac budowlanych i ich zagospodarowanie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 6) zabezpieczenie miejsc czasowego gromadzenia odpadów przed migracją zanieczyszczeń do gruntu;
- 7) wprowadzanie zieleni jako rozwiązania podnoszącego jakość życia i środowiska oraz jakość i estetykę przestrzeni;
- 8) zastosowanie urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń na etapie realizacji inwestycji;
- 9) stosowanie nowoczesnych systemów grzewczych wykorzystujących paliwa o możliwie najniższych wskaźnikach emisyjności;
- 10) dążenie do harmonizowania form architektonicznych z krajobrazem oraz podporządkowania rozwiązań technicznych: budowli i urządzeń infrastruktury technicznej ochronie walorów krajobrazowych środowiska.

Biorąc pod uwagę stwierdzony w rozdz. 7.3 brak wpływu ustaleń projektu planu na cele i przedmiot ochrony jakiegokolwiek z obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, wskazywanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z ustaleń projektu planu nie ma zastosowania w przedmiotowym postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

9. Propozycje rozwiązań alternatywnych do ustaleń projektu planu, wobec celów i geograficznego zasięgu dokumentu (projektu planu) oraz celów i przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru

Zaproponowane ostatecznie rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej stanowią w zasadzie kontynuację dotychczasowego zagospodarowania przedmiotowego terenu. Projekt planu uwzględnia wymogi ochrony środowiska i przyrody.

Nie stwierdzono potrzeby wskazywania rozwiązań alternatywnych, zwłaszcza, że niniejsza prognoza sporządzana była praktycznie równolegle z ocenianym dokumentem, a modyfikacje rozwiązań, w kierunku minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko, wprowadzane były na bieżąco.

Biorąc pod uwagę stwierdzony w rozdz. 7.3 brak wpływu ustaleń projektu planu na cele i przedmiot ochrony jakiegokolwiek z obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów,

wskazywanie rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych, które przedstawiono w projekcie planu nie ma zastosowania w przedmiotowym postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Skutki realizacji ustaleń projektu planu mają zazwyczaj złożony charakter i obejmują:

- 1) fizyczne zmiany krajobrazu wynikające ze zmian zagospodarowania terenu (zmiany struktury użytkowania gruntów, rozwój elementów infrastruktury technicznej, rozwój zabudowy);
- 2) zmiany jakości poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego (powietrza, wód, gleb, klimatu akustycznego, różnorodności biologicznej);
- 3) zmiany w sferze społecznej i gospodarczej obszaru.

Biorąc pod uwagę podstawowe cele sporządzanego planu, specyfikę, odporność i stan środowiska przyrodniczego obszaru opracowania, a także rozwiązania planistyczne zastosowane w planie i możliwy ich wpływ na komponenty środowiska, proponuje się aby analizą skutków realizacji postanowień planu objąć **poziom zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w zakresie SO₂, PM₁₀, PM_{2,5} i Ba(a)P – w cyklu pięcioletnim, metodą pomiarów bezpośrednich i modelowania w powiązaniu z monitoringiem zmian w strukturze użytkowania gruntów (wielkość powierzchni terenów zainwestowanych i otwartych, ich wzajemne proporcje, wielkość powierzchni biologicznie czynnych) oraz zmian w strukturze prowadzonej działalności gospodarczej.**

Na potrzeby monitoringu skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko sugeruje się wykorzystanie wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego projektem planu, a przeprowadzenie analiz musi być poprzedzone pełną informacją na temat realizowanych inwestycji, które wynikają z postanowień planu. Zaleca się powiązanie prowadzenia monitoringu z oceną zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym: monitoringiem rozwoju sieci wod-kan, sieci ciepłej, urządzeń służących ochronie środowiska) przeprowadzaną 1 raz w czasie kadencji rady gminy²⁶.

Sugeruje się wykorzystanie danych oraz wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, od służb statystycznych. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego projektem planu. Częstotliwość opracowania analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu powinna być nie mniejsza niż raz na 5 lat.

W odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych, powinien wynikać z ustaleń decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji.

11. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na miejscowy zasięg i znaczną odległość obszaru planu od granic państwa wyklucza się możliwość pojawienia się transgranicznego oddziaływania na środowisko o którym mowa w art.104 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o ochronie*

²⁶ Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

środowiska, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo m.in. dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Niniejsza Prognoza przygotowana została na potrzeby projektu *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Tłuszcza*, do sporządzenia którego Rada Miejska w Tłuszczu przystąpiła Uchwałą Nr XIXN.320.2022 z dnia 23 marca 2022 roku.

Podstawowym celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w przypadku realizacji ustaleń projektu planu, jak również propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych zawartych w projekcie planu oraz takich, które zminimalizują ewentualne skutki negatywne. Zagadnienia omówione w niniejszej prognozie służą także wykazaniu, w jaki sposób problemy środowiskowe oraz cele ochrony środowiska ustanowione w innych powiązanych dokumentach zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu. Przedstawia jedynie prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na środowisko i proponuje ewentualne rozwiązania alternatywne lub kompensacyjne.

Środowisko obszaru opracowania

Projekt planu obejmuje obszar położony w centralnej części miasta Tłuszcza, przyległy do obszaru kolejowego. Miasto i gmina Tłuszcza położone są w obrębie mezoregionu – Równina Wołomińska, na Nizinie Środkowomazowieckiej. Jest to zdenudowana równina, poprzecinana serią dopływów Bugu i Narwi o nurcie równoległym do biegu środkowej Wisły. Ukształtowanie powierzchni gminy jest dość monotonne z deniwelacjami rzędu 3 m. Wyraźniejsze różnice wysokości występują jedynie w zachodniej części gminy, na zboczu doliny rzeki Cienkiej, tj. poza obszarem opracowania planu miejscowego. Powierzchnia terenu jest łagodnie pochylona z południowego zachodu na północny zachód, ku dolinie Warszawskiej.

Obszar objęty planem miejscowym pozbawiony są sieci hydrograficznej. Rzeka Cienka przepływa ok. 0,6 km na południe od granic omawianego obszaru. Atrakcyjność krajobrazową gminy Tłuszcza stanowi półnaturalny krajobraz rolniczy z mozaiką pól uprawnych, kęp leśnych, dolin i łąk, rozproszonej zabudowy wiejskiej. Krajobraz samego miasta Tłuszcza nie wykazuje szczególnych wartości widokowych. Cechuje się typową i chaotyczną „małomiasteczkową” zabudową, pozbawioną wyraźnego centrum historycznego. Brak tu naturalnych form morfologicznych, które mogłyby stanowić o urozmaiceniu lokalnego krajobrazu i podnosić walory widokowe.

Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i kulturowych

Całe miasto i gmina Tłuszcza położone są poza prawnymi, obszarowymi formami ochrony przyrody, nie stwierdzono tu występowania gatunków podlegających ochronie, ani siedlisk i gatunków (roślin i zwierząt), które są oceniane jako szczególnie cenne.

Zarówno w mieście, jak i w gminie Tłuszcza zachowały się cenne elementy dziedzictwa kulturowego. Dwa z trzech zabytków rejestrowych znajdujących się w mieście Tłuszcza - cmentarz wojenny z XX w. (A-527, 18.01.1986.) oraz wieża ciśnień przy ul. Warszawskiej (Decyzja Nr 112/2022 Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) położone są w granicach obszaru opracowania planu miejscowego (odpowiednio teren 1CZ i 1U-ZP).

Zagrożenia i problemy środowiska

W toku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono żadnych problemów i zagrożeń środowiska o charakterze naturalnym, tj. wynikających z cech środowiska przyrodniczego.

Z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu, zasadniczymi problemami o charakterze antropogenicznym w zakresie środowiska w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu są: zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczenie powietrza, niebezpieczeństwo wystąpienia poważnej awarii. Biorąc pod uwagę usytuowanie najbliższych położonych obszarów chronionych, a także przedmiot ich ochrony w analizowanym obszarze nie stwierdzono również żadnych ognisk zanieczyszczeń mogących stanowić potencjalne zagrożenie środowiska dla obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Realizacja celów ochrony środowiska

W toku przeprowadzonych analiz ocenie poddano sposób w jaki ustalenia projektu planu realizują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblach: krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym. W Prognozie przedstawiono w jaki sposób strategiczne cele ochrony środowiska, określone w *Polityce ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Protokole z Kioto* zostały uwzględnione w projekcie planu.

Identyfikacja i ocena przewidywanych oddziaływań

Prognoza przybliży zakres ustaleń projektu planu oraz jego podstawowe przesądzenia, a następnie identyfikuje rodzaj i zakres oddziaływań, jakie mogą się pojawić w związku z realizacją ustaleń planu. Rodzaj oddziaływań na środowisko, jakie wystąpią na skutek realizacji ustaleń ocenianego planu nie będzie się znacząco różnić od tych które mają miejsce obecnie. Należy się jednak spodziewać ich intensyfikacji w związku z intensyfikacją zagospodarowania.

W Prognozie ustalono, że na skutek realizacji ustaleń planu, poszczególne elementy środowiska będą narażone na oddziaływania: emisję gazów i pyłów, wytwarzanie odpadów, emisję hałasu, unieczynnienie gleb. Jednocześnie stwierdzono, że nie będzie miało miejsca: emisja pól elektromagnetycznych, zanieczyszczenie gleb, wprowadzenie ścieków do wód lub do ziemi. Szczegółowa identyfikacja i ocena przewidywanych oddziaływań obejmowała oddziaływania na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, rozpatrywane w podziale na kategorie: oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne.

Z uwagi na położenie obszaru objętego opracowaniem planu miejscowego poza jakimikolwiek formami ochrony przyrody oceniono, że realizacja ustaleń projektu planu nie stwarza warunków do zaistnienia negatywnych oddziaływań dla jakichkolwiek obszarów podlegających prawnej ochronie. W związku z powyższym wnioskiem wskazywanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z ustaleń projektu planu okazało się nie mieć zastosowania w przedmiotowym postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prognoza wykazała także brak potrzeby wskazania zastosowania dodatkowych, niż ujęte w projekcie planu, szczególnych środków w celu ograniczenia emisji substancji szkodliwych do środowiska. Zalecono jednak rozwiązania, które mogą minimalizować ewentualne negatywne zjawiska, a które nie podlegają regulacji w dokumentach planistycznych.

W Prognozie nie stwierdzono potrzeby wskazywania rozwiązań alternatywnych względem tych zaproponowanych w projekcie planu.

Monitoring

W Prognozie zaproponowano, które elementy mają podlegać monitorowaniu dla określenia skutków realizacji postanowień planu w środowisku, mianowicie:

poziom zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w zakresie SO₂, PM₁₀, PM_{2,5} i Ba(a)P – w cyklu pięcioletnim, metodą pomiarów bezpośrednich i modelowania w powiązaniu z monitoringiem

zmian w strukturze użytkowania gruntów (wielkość powierzchni terenów zainwestowanych i otwartych, ich wzajemne proporcje, wielkość powierzchni biologicznie czynnych) oraz zmian w strukturze prowadzonej działalności gospodarczej.

Jednocześnie zasugerowano wykorzystanie wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, od służb statystycznych. Opracowanie analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu wskazano nie częściej niż raz na 5 lat.

W odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych, wynikać będzie z ustaleń decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji.